КПСС МК март Пленуми қарорларини амалга оширамиз

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

9-йил чиқиши
№ 61 (2094).
25 МАРТ
ЯКШАНБА
1962 ЙИЛ

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Советининг Президиуми СССР Конституциясининг 55-моддасига мувофиқ **қарор қилади:**

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи олтинчи чақириқ СССР Олий Советининг биринчи сессияси 1962 йил 10 апрелда Москва шаҳрида чақирилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1962 йил, 23 март.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ БОШҚАРИШНИ ҚАЙТА ҚУРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ 1962 ЙИЛ 22 МАРТДАГИ ҚАРОРИ

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми шуни кўрсатиб ўтдики, қишлоқ хўжалигини бошқаришнинг мавжуд структураси ҳозирги пайтдаги ўсган талабларга мувофиқ эмас, бу структура социалистик қишлоқ хўжалигидаги резервлардан фойдаланиш имкониятларини чеклаб қўймоқда ва тубдан қайта қурилишга муҳтож. Аслини олганда, мамлакатда қишлоқ хўжалигини чинакам бошқарадиган, маҳсулотлар етиштиришни ва тайёрлашни ташкил этиш билан шуғулланадиган, колхозлар ва совхозларнинг эҳтиёжларини чуқур биладиган, ер, техника ва бошқа ишлаб чиқариш воситаларидан энг самарали фойдаланишга эришадиган орган йўқ.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қишлоқ хўжалик органларини қайта қуриш соҳасида кейинги вақтларда бирмунча иш қилдилар. Қишлоқ хўжалик министрлиги қайта ташкил этилди, бу министрликнинг эътибори қишлоқ хўжалик фанини ва қишлоқ хўжалик таълимини ривожлантириш, фан муваффақиятларини ва илғор практикани ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш масалаларига қаратилди. Қишлоқ хўжалик министрлиги системасидан «Союзсельхозтехника» ажратиб олинди. Маҳсулотларни тайёрлаш аппарати қайта ташкил этилди.

Бироқ, қишлоқ хўжалик органларини қайта ташкил этишда ишлаб чиқариш соҳасига, колхозлар ва совхозларга бевосита раҳбарлик қилиш масалаларига қўл тегизилмади. Ҳолбуки, бу энг асосий соҳадир. Партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишдаги ўзларининг амалий ишларида ҳар бир колхоз ва совхоз билан шуғулланишлари, ҳар бир хўжаликдаги имкониятлардан тағин ҳам тўлиқроқ фойдаланишга актив равишда эришмоқлари лозим.

Колхозлар ва совхозларнинг ишлаб чиқариш фаолиятига раҳбарлик масалалари ҳозир биринчи ўринга қўйилмоқда. КПСС Марказий Комитети Пленуми қишлоқ хўжалигини бошқаришни тубдан қайта қуришни, бошқарув ишларини ишлаб чиқаришга яқинлаштиришни, конкрет ва оператив ишга айлантиришни зарур деб топди. Пленум қарорларига мувофиқ, қишлоқ хўжалигини бошқариш органлари тузилиши лозим, бу органлар планлаштириш билан шуғулланмоқлари, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштиришнинг ва тайёрлашнинг аҳволини контроль қилиб турмоқлари, ҳар бир колхозда ва совхозда ишлаб чиқаришнинг ташкил этилишига актив таъсир ўтказиб турмоқлари ҳамда мамлакатни қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлаш учун жавоб бермоқлари лозим.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети Пленумининг «Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи ва партиянинг қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш соҳасидаги вазифалари» деган қарорини бажариб, қарор қиладилар:

ТЕРРИТОРИАЛ КОЛХОЗ-СОВХОЗ ЁКИ СОВХОЗ-КОЛХОЗ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

1. Областлар, ўлкалар ва республикаларда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига раҳбарлик қиладиган территориал колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари (ёки шу территорияда хўжаликнинг қандай формаси — колхозлар ёки совхозлар — кўпчилик бўлишига қараб совхоз-колхоз территориал бошқармалари) тузилсин.

Колхоз ва совхозларнинг сонига, етиштирилаётган ва харид қилинаётган маҳсулотнинг ҳажмига қараб, шунингдек бошқа иқтисодий ва территориал хусусиятларни ҳисобга олиб, территориал ишлаб чиқариш бошқармалари бир неча районни ўз ичига олади. Ўзига хос шароитлари бўлган жойларда ишлаб чиқариш бошқармалари битта маъмурий район чегарасидаги территорияни ўз ичига олган ҳолда тузилиши мумкин.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қишлоқ хўжалигига раҳбарликни тубдан яхшилашда ишлаб чиқариш бошқармаларини асосий звено деб ҳисоблаб, бундай бошқармаларни тузишга алоҳида аҳамият бермоқдалар. Территориал ишлаб чиқариш бошқармаларининг бутун фаолияти давлат харид планларининг бажарилишини, зарур давлат резервларини вужудга келтиришни ҳамда колхозларда ва совхозларда зарур фондларни вужудга келтиришни ҳеч сўзсиз таъминламоқ учун қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга қаратилмоғи лозим.

2. Территориал колхоз-совхоз ёки совхоз-колхоз ишлаб чиқариш бошқармаларига қуйидагилар юклатилсин:

партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалигига, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлашга доир қарорларини ижро этишни ташкил қилиш ҳамда шу қарорларнинг амалга оширилишини ва давлат интизомига қаттиқ риоя этилишини контроль қилиб туриш;

қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни ва тайёрлашни ташкил этишга раҳбарлик қилиш ҳамда ҳар бир колхоз ва совхознинг ишлаб чиқариш планларини ва давлат харид планларини бажаришини таъминлаш;

қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни ва тайёрлашни планлаштириш, буни ҳисобга олиб бориш ва бунга доир ҳисобот ишлари билан шуғулланиш, колхозлар ва совхозларнинг ишлаб чиқариш-молия планларини ҳамда йиллик ҳисоботларини кўриб чиқиш;

ҳайдаладиган ерларнинг ҳар гектарига ҳисоблаганда энг кўп маҳсулот олинишига имкон берадиган рационал деҳқончилик системаларини, шунингдек экин майдонларининг самарали структурасини ишлаб чиқиш ва жорий қилиш;

колхозлар ва совхозларда техникадан ва бошқа ишлаб чиқариш воситаларидан юксак унумли фойдаланишни ташкил этиш;

уруғчиликни ташкил этиш ҳамда колхозлар ва совхозларнинг ўзларини юқори сифатли уруғликлар билан таъминлашларини контроль қилиб туриш, қишлоқ хўжалик экинлари касалликлари ва зараркунандаларидан ўсимликларни ҳимоя этиш ишларига раҳбарлик қилиш;

чорвачиликка керакли ем-хашакни мўл қилмоқ учун маккажўхори, қанд лавлаги, нўхат, дуккакли экинлар ва бошқа серҳосил экинлар экишни кенг жорий қилиш ҳисобига ҳар бир колхоз ва совхозда мустаҳкам ем-хашак базасини ташкил этиш ва вужудга келтириш;

ҳамма турлардаги чорва моллар ва паррандалар сонини кўпайтиришни ва уларнинг маҳсулдорлигини оширишни таъминлаш, наслчилик ишларини ва чорвачиликка ветеринария хизмати кўрсатишни ташкил этиш;

колхозлар ва совхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш тадбирларини ўтказиш ҳамда уларни кўп товар маҳсулот берадиган ва рентабел қишлоқ хўжалик корхоналарига айлантириш: колхозлараро корхоналарга ва ташкилотларга раҳбарлик қилиш;

колхозлар ва совхозлар билан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашё етказиб бериш юзасидан контрактация шартномалари тузишни ташкил этиш, қабул пунктлари ва корхоналарининг харид қилинаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашёси миқдорини ва сифатини тўғри белгилаганликларини, шунингдек колхоз ва совхозлар билан тўғри ва ўз вақтида ҳисоб-китоб қилиниб турилишини контроль қилиш;

қишлоқ хўжалик артели Уставига ҳамда колхоз ишлаб чиқаришини бошқаришнинг демократик асосларига риоя этилишини, колхозчиларнинг шахсий ва ижтимоий манфаатлари бир-бирига тўғри қўшиб олиб борилишини контроль қилишни таъминлаш;

колхозлар ва совхозларда контроль-ревизия ишларини ўтказиш, колхозлар ва совхозларни суиистеъмоллардан ва мулкларнинг талон-торож қилинишидан сақлаш.

Колхозлар ва совхозларда ишлаб чиқаришни тўғри ташкил этиш, меҳнатни нормалашни ва меҳнатга ҳақ тўлашни тўғри уюштириш, колхоз ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларида меҳнатга қўшимча ҳақ тўлашни ҳамда совхоз ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларида меҳнатга ҳақ тўлашнинг аккорд-мукофот системасини кенг жорий қилиш — территориал колхоз-совхоз ёки совхоз-колхоз ишлаб чиқариш бошқармасининг, республика Компартиялари Марказий Комитети, область, ўлка партия комитетлари партия ташкилотчисининг энг биринчи вазифасидир. Дон, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштиришнинг кўпайтирилишидан колхозчиларнинг ва совхоз ишчиларининг, қишлоқ хўжалик мутахассисларининг моддий манфаатдорлигини кучайтириш қишлоқ хўжалигини муваффақиятли ривожлантиришнинг энг муҳим шарти эканлигини қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилувчи кадрларимизнинг ҳаммаси тушуниб олишлари керак.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети колхозларда меҳнатга қўшимча ҳақ тўлашни ҳамда совхозларда меҳнатга аккорд-мукофот системасида ҳақ тўлашни колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришининг, колхозларда ва совхозларда меҳнат унумдорлигини оширишнинг, КПСС Марказий Комитети март Пленуми томонидан қишлоқ хўжалиги соҳасида қўйилган вазифаларни муваффақиятли ҳал қилишнинг энг муҳим масаласи деб ҳисоблайдилар.

Территориал ишлаб чиқариш бошқармаси фан муваффақиятларини, таянч-намуна хўжаликларнинг ва бошқа энг яхши хўжаликларнинг тажрибаларини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиши, шу асосда ҳамма колхозлар ва совхозларда қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ва чорвачиликнинг маҳсулдорлигини тинмай ошириши лозим.

Территориал колхоз-совхоз ёки совхоз-колхоз ишлаб чиқариш бошқармаларининг ишидаги асосий вазифалардан бири — колхозлар ва совхозларни кадрлар билан мустаҳкамлашдан, колхозлар ва совхозларнинг раҳбар кадрларини ва мутахассисларини танлашдан, кадрларга илғор иш методларини ўргатишдан иборатдир. Бошқармалар иқлим ва тупроқ шароити бир хил бўлган жойларда сарфланган меҳнатнинг бир хилдаги миқдорига нисбатан бутунлай бошқа-бошқа натижалар олаётган колхозлар ва совхозлар учраётганлиги сингари шармандали аҳволни тезроқ тугатишни, кам қувват ва ўртача колхозлар ва совхозларни илғор колхозлар ва совхозлар даражасига кўтаришга эришишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўймоқлари лозим.

Территориал ишлаб чиқариш бошқармалари бюрократик органлар бўлмасдан, балки оператив ишлайдиган органлар бўлиши лозим, улар ўзларининг бутун кучларини ташкилий ва ишлаб чиқариш ишлари заифлашиб қолган жойларга биринчи галда сарфлашлари, яъни камқувват колхозлар ва совхозларни мустаҳкамлашлари, уларга жонли ташкилотчилик ишлари билан, совхозларга ва колхозларга, бевосита бригадаларга ва бўлимларга ташкилотчи инспекторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик мутахассислари юбориб, маҳсулот етиштириш ва тайёрлаш масалаларини ўз жойида ҳал қилиш йўли билан ўз вақтида зарур ёрдам кўрсатиб туришлари лозим.

3. Белгилаб қўйилсинки, маҳсулот етиштириш ва тайёрлаш планларини бажаришни ташкил этишда колхозлар ва совхозларга ёрдам бериб турмоқ ва бу ишларни контроль қилиб турмоқ учун территориал колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармаларининг ўз ташкилотчи инспекторлари бўлади, улар муайян миқдордаги колхоз ва совхозга бириктириб қўйилади.

Ташкилотчи инспекторнинг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат бўлиши лозим:

— контрактация шартномаларига мувофиқ, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ва хом ашёни етиштириш ва давлатга сотиш планларининг бажарилишини колхоз правлениеси ва совхоз дирекцияси орқали ташкил этиш;

— колхозлар ва совхозларнинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши қай ҳолатда эканлигини ва уни янада ривожлантириш истиқболларини ўрганиш ҳамда илғор колхозлар ва совхозлардаги хўжаликни бошқаришнинг конкрет мисолларига ва намуналарига асосланиб қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини яхшилаш масалаларига доир тавсиялар ишлаб чиқиш;

— колхозлар ва совхозларнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашёси юзасидан контрактация шартномаларини маҳсулот тайёрлаш органлари билан биргаликда тузишни ташкил этиш ҳамда контрактация шартномаларининг бажарилишини контроль қилиб туриш.

Ташкилотчи-инспектор колхоз раисининг ёки совхоз директорининг ишини қилмаслиги лозим. Хўжаликнинг ишлаб чиқариш, молия, иқтисодий ҳолати учун колхоз правлениеси ва совхоз директори бевосита жавоб беради, ишлаб чиқариш масалаларини ҳал қилишда колхоз правлениесининг ва совхоз директорининг фикри охирги қатъий фикр бўлади.

Ташкилотчи-инспекторлар таянч-намуна хўжаликлар билан, тажриба станциялари ва илмий тадқиқот муассасалари билан мустаҳкам алоқада бўлиб иш олиб боришлари лозим. Зарур бўлиб қолган тақдирда улар мана шу ва бошқа ташкилотларнинг мутахассисларини чақириб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни ташкил этиш ва шу маҳсулотларни тайёрлаш ишларини ўтказиш масалалари юзасидан маслаҳат олишлари мумкин.

Ташкилотчи-инспекторлар ўз зиммаларига юклатилган вазифаларни муваффақиятли бажармоқ учун ўз вақтларининг кўп қисмини бевосита колхозларда, совхозларда, бригадаларда ва фермаларда ўтказишлари лозим.

4. Колхоз ва совхозлардаги бошланғич партия ташкилотларига ташкилотчилик ишларини ҳамда оммавий-сиёсий ишларни ўтказишда, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш планларини ўз вақтида бажариш соҳасида колхозчилар ва совхоз ишчилари орасида социалистик мусобақани ташкил этишда ёрдам кўрсатмоқ учун иттифоқчи республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг, ўлка ва область партия комитетларининг территориал колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармаларида партия ташкилотчилари ва бир группа инструкторлари бўлиши зарур деб ҳисоблансин. Иттифоқчи республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг, ўлка ва область партия комитетларининг партия ташкилотчиси район партия комитетлари билан яқин алоқада бўлиб ишлайди.

5. Территориал колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармасида республика комсомол Марказий Комитетининг, ўлка ва область комсомол комитетининг ҳам комсомол ташкилотчиси ва бир группа инструкторлари бўлиши зарур. Комсомол ташкилотчисининг асосий вазифаси — ёшларни тарбиялашда, ёшларни ишлаб чиқаришда актив қатнаштиришда, уларни партия ва ҳукумат томонидан колхозлар ва совхозлар олдига қўйилган вазифаларни бажаришга сафарбар қилишда колхозларнинг ва совхозларнинг комсомол ташкилотларига ёрдам кўрсатиб туришдан иборатдир.

6. Территориал ишлаб чиқариш бошқармалари ҳузурида область партия комитетларининг, область ижроия комитетларининг ва автоном республикалар Министрлар Советларининг, ўлка партия комитетларининг ва ўлка ижроия комитетларининг, (областларга бўлинмаган) иттифоқчи республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг ва Министрлар Советларининг районлараро газеталарини ташкил этиш мақсадга мувофиқ деб топилсин.

7. Белгилаб қўйилсинки, территориал ишлаб чиқариш бошқармалари колхозларга ва совхозларга раҳбарликни демократик асосда амалга оширадилар, бунинг учун ишлаб чиқариш бошқармасининг кенгаши тузилади, бу кенгаш ишлаб чиқариш территориал бошқармасининг бошлиғидан (кенгашнинг раиси ҳам шу бошлиқнинг ўзи бўлади); иттифоқчи республика Компартияси Марказий Комитетининг, ўлка ва область партия комитетининг партия ташкилотчисидан; республика комсомол Марказий Комитетининг, ўлка ва область комсомол комитетининг комсомол ташкилотчисидан; колхозларнинг раислари ва совхозларнинг директорларидан; район партия комитетларининг биринчи секретарлари ва район ижроия комитетларининг раисларидан; «Сельхозтехника» бўлимларининг бошқарувчиларидан иборат бўлади.

Кенгаш қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлашнинг, колхозлар ва совхозлар экономикасини ривожлантириш ва мустаҳкамлашнинг, меҳнатни ташкил қилиш ва унга ҳақ тўлашнинг асосий масалаларини кўриб чиқмоқ ва ҳал қилмоқ учун тахминан уч ойда бир марта чақирилади. Кенгаш ишлаб чиққан таклифларни колхоз ва совхоз ишлаб чиқариш бошқармаси амалга оширади. Территориал колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармаси кенгашининг состави область ва ўлка партия комитети, меҳнаткашлар депутатлари область ва ўлка Совети ижроия комитети, автоном республика Министрлар Совети, (областларга бўлинмаган) иттифоқчи республика Компартияси Марказий Комитети ва Министрлар Совети томонидан тасдиқланади.

8. Территориал колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари тузилганлиги сабабли, район (районлараро) давлат харид инспекциялари, район (районлараро) совхоз трестлари тугатилсин. Совхозлар, район ветеринария шифохоналари, контроль-уруғчилик ва агрохимия лабораториялари, наслчилик иши ва чорва молларни сунъий урчитиш билан шуғулланувчи станциялар, инкубатор-паррандачилик станциялари, қишлоқ хўжалик экинлари касалликлари ва зараркунандаларидан ўсимликларни ҳимоя қилиш отрядлари ва пунктлари янги ташкил этилаётган территориал ишлаб чиқариш бошқармалари ихтиёрига топширилсин.

9. Иттифоқчи республикалар Компартияларининг Марказий Комитетларига ва Министрлар Советларига, «Союзсельхозтехника» Бутуниттифоқ бирлашмасига республикаларда, ўлкаларда ва областларда тузилаётган территориал колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармаларига мослаб «Союзсельхозтехника»нинг район ва районлараро конторалари шохобчаларини ва контораларнинг жойлаштирилишини қайта кўриб чиқиш вазифаси топширилсин.

10. Колхозлар ва совхозларда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни ва харид қилишни планлаштириш территориал колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармаларига юклатилганлиги сабабли, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1955 йил 9 мартдаги 454-қарорининг 2-моддаси қисман ўзгартирилиб, белгиланиб қўйилсинки областларга бўлинмаган иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари, шунингдек автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, ўлка ва область ижроия комитетлари белгиланган кўрсаткичлар бўйича қишлоқ хўжалигини ривожлантириш планларини территориал колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармаларига юбориб турадилар. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1955 йил 9 мартдаги 454-қарорининг 3-моддаси ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

ОБЛАСТЛАР, ЎЛКАЛАР ВА АВТОНОМ РЕСПУБЛИКАЛАРДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ БОШҚАРИШ ОРГАНЛАРИ

11. Областлар, ўлкалар ва автоном республикаларда Қишлоқ хўжалик комитетлари тузилсин.

Қишлоқ хўжалик комитетига область, ўлка партия комитетининг биринчи секретари бошчилик қилиши лозим. Комитет составига қуйидагилар киради: область, ўлка ижроия комитети раисининг, автоном республика Министрлар Советининг қишлоқ хўжалиги масалалари билан шуғулланувчи биринчи ўринбосари, — шу биринчи ўринбосарнинг ўзи область, ўлка бошқармасининг ҳам бошлиғи бўлади; қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш министри; область, ўлка партия комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири; «Сельхозтехника» бирлашмасининг раиси; область, ўлка, республика тажриба станциясининг директори; сув хўжалиги бошқармаси бўлган областлар, ўлкалар ва автоном республикаларда — область, ўлка, республика сув хўжалик бошқармасининг бошлиғи.

Область (ўлка, республика) Қишлоқ хўжалик комитети:

— партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалиги ва маҳсулот тайёрлаш масалаларига доир қарорларини бажаришни ташкил қилади ҳамда колхозлар, совхозлар ва маҳсулот тайёрлаш ташкилотлари томонидан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва харид қилиш планларини бажаришда давлат интизомига риоя қилинишини контроль қилиб туради;

— область (ўлка, республика) қишлоқ хўжалигининг ривожланиши, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашё етиштиришнинг, шу маҳсулотларни тайёрлашнинг кўпайтирилиши ва шу маҳсулотларнинг эҳтиёт қилиб сақланиши учун жавоб беради.

12. Қуйидаги тадбирлар зарур деб топилсин:

областлар, ўлкалар ва автоном республикаларда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш бошқармалари (министрликлари) тузилсин. Бошқармага (министрликка) область (ўлка) ижроия комитети раисининг, автоном республика Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари бошлиқ бўлиши лозим;

областлар ва ўлкалардаги қишлоқ хўжалик бошқармалари, маҳсулот тайёрлаш бошқармалари ва совхоз трестлари (ихтисослаштирилган баъзи трестлар бундан мустасно) ва автоном республикалардаги Қишлоқ хўжалик министрликлари, Маҳсулот тайёрлаш бошқармалари, Совхозлар министрлиги ёки бошқармалари тугатилсин;

уруғчилик масалалари (дон ва мойли экинларнинг элита уруғликларини ва биринчи репродукция уруғликларини етиштириш ва селекция масалалари бунга кирмайди), ўсимликларни ҳимоя қилиш, наслчилик, ветеринария масалалари, тупроқни муҳофаза қилиш ва яхшилаш ҳамда деҳқончилик масалалари республикаларнинг Қишлоқ хўжалик министрликлари ихтиёридан олиниб, янги ташкил этилаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш бошқармаларига ва министрликларига топширилсин.

13. Область, ўлка қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш бошқармалари, Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, «Сельхозтехника» бирлашмаси, тажриба станциялари ҳамда қишлоқ хўжалиги ва маҳсулот тайёрлаш соҳасидаги тадбирларни амалга оширувчи бошқа барча ташкилотлар область, ўлка, республика (АССР) Қишлоқ хўжалик комитетига бўйсунадилар.

ИТТИФОҚЧИ РЕСПУБЛИКАЛАРДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ БОШҚАРИШ ОРГАНЛАРИ

14. Иттифоқчи республикаларда Қишлоқ хўжалик комитетлари тузилсин.

Қишлоқ хўжалик комитетига иттифоқчи республика Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари бошлиқ бўлиши лозим. Комитет составига қуйидагилар киради: республика Министрлар Совети Раисининг қишлоқ хўжалик масалалари билан шуғулланувчи биринчи ўринбосари, айни вақтда у қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш министри ҳам бўлади; иттифоқчи республика Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири; «Сельхозтехника» республика бирлашмасининг раиси; қишлоқ хўжалик министри; республика Давлат план комиссиясининг қишлоқ хўжалиги билан шуғулланувчи ўринбосари (ёки республика Давлат план комиссияси қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири); сув хўжалиги комитети ёки министрлиги бўлган республикаларда — сув хўжалиги Давлат комитетининг раиси ёки сув хўжалиги министри.

Иттифоқчи республика Қишлоқ хўжалик комитетининг зиммасига қуйидагилар юклатилсин:

— партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалиги ва маҳсулот тайёрлаш масалаларига доир қарорларини бажаришни ташкил қилиш;

— мамлакатнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўла таъминлаш ишига ҳар бир республика ўз ҳиссасини қўшиб туриши учун республика қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ҳамда дон ва чорвачилик маҳсулотлари, пахта, қанд лавлаги, кунгабоқар, зиғир, картошка, сабзавот, чой, мева, узум, цитрус мевалари ва бошқа экинлар маҳсулотини етиштиришни ва тайёрлашни кўпайтириш масъулияти.

Республика Қишлоқ хўжалик комитети иттифоқчи республика Компартиясининг Марказий Комитетига ва Министрлар Советига тегишли таклиф киритади.

15. Иттифоқчи республикаларда республика Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари бошчилигида Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш министрлиги тузиш зарур деб топилсин ва шу муносабат билан иттифоқчи республикалардаги Маҳсулот тайёрлаш министрликлари, совхозлар бош бошқармалари ва совхозлар министрликлари тугатилсин.

16. Иттифоқчи республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари ва Министрлар Советлари зиммасига маҳаллий шароитни ҳисобга олган ҳолда, колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари ҳамда Қишлоқ хўжалик комитетлари тўғрисида низом ишлаб чиқиб, уни КПСС Марказий Комитетига ва СССР Министрлар Советига тақдим қилиш вазифаси юклатилсин.

ИТТИФОҚ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК КОМИТЕТИ ТЎҒРИСИДА

17. Иттифоқ Қишлоқ хўжалик комитети тузилсин.

Иттифоқ Қишлоқ хўжалик комитетининг состави қуйидагича белгилансин: Комитет раиси — СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, комитет аъзолари — КПСС Марказий Комитетининг иттифоқчи республикалар бўйича қишлоқ хўжалик бўлими мудири, СССР Министрлар Совети Маҳсулот тайёрлаш давлат комитетининг раиси, СССР қишлоқ хўжалик министри, Бутуниттифоқ «Союзсельхозтехника» бирлашмасининг раиси, СССР Давлат план комиссияси раисининг ўринбосари, СССР Давлат иқтисодий кенгаши раисининг ўринбосари.

Партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалиги масалаларига доир директиваларининг ҳам марказда, ҳам жойларда ижро этилишини оператив равишда текшириб туришни ташкил қилиш — комитетнинг асосий вазифаси деб ҳисоблансин. Иттифоқ Комитети республикалар, ўлкалар ва областларда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштиришнинг қандай аҳволда эканлигини ва шу маҳсулотларни тайёрлашга доир давлат топшириқларининг бажарилишини контроль қилиб туришга алоҳида эътибор бериши лозим.

Иттифоқ Қишлоқ хўжалик комитетига қуйидаги асосий вазифалар юклатилсин:

қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашёсини етиштириш ва давлат томонидан харид қилиш планларини, шу маҳсулотдан фойдаланиш ва мамлакат эҳтиёжларини ҳисобга олиб давлат резервларини вужудга келтириш планларини кўриб чиқиш;

қишлоқ хўжалигининг тракторларга, қишлоқ хўжалик машиналарига, ўғитларга, заҳарли химиявий дориларга, гербицидларга ва бошқа моддий-техника воситаларига бўлган эҳтиёжларини белгилаш;

қишлоқ хўжалиги учун мўлжалланган моддий-техника воситаларини ишлаб чиқариш ва тақсимлаш планларини, қишлоқ хўжалигига капитал маблағлар сарфлаш ва қурилиш планларини кўриб чиқиш;

қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини перспектив ривожлантириш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашни кўпайтириш, қишлоқ хўжалиги экономикаси ва уни ихтисослаштириш, колхоз ва совхоз қурилиши, меҳнатни ташкил этиш ва меҳнатга ҳақ тўлаш, колхоз-совхоз ишлаб чиқаришини бошқаришнинг демократик асосларини ривожлантириш ва шу демократик асосларга риоя қилиш масалаларини кўриб чиқиш;

қишлоқ хўжалигининг олий ва ўрта малакали мутахассисларга, шунингдек колхозлар ва совхозларнинг оммавий касблардаги кадрларга бўлган эҳтиёжларини белгилаш;

қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг энг муҳим илмий ва техника проблемаларини кўриб чиқиш;

колхозлар ва совхозларга тракторлар, комбайнлар, автомобиллар, қишлоқ хўжалик машиналари, запас қисмлар, ёнилғи, минерал ўғитлар, гербицидлар, заҳарли химиявий дорилар, бинокорлик материаллари ва бошқа моддий-техника воситаларини етказиб бериш планларининг саноат томонидан бажарилишини контроль қилиб туриш.

Иттифоқ Қишлоқ хўжалик комитетига тегишли министрликлар, бошқармалар, Халқ хўжалиги кенгашлари ва бошқа ташкилотлар раҳбарларининг қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш, қишлоқ хўжалиги учун машиналар, материаллар, ускуналар етказиб бериш, шунингдек қишлоқ хўжалик маҳсулотини қабул қилиб олиш ва қайта ишлаш планларини ва топшириқларини қандай бажараётганликлари тўғрисидаги ҳисоботларини ўз мажлисларида эшитиб туриш ҳуқуқи берилсин.

Иттифоқ Комитети шу масалалар бўйича КПСС Марказий Комитетига, СССР Министрлар Советига тегишли таклифлар киритади.

18. Иттифоқчи республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари ва иттифоқчи республикалар Министрлар Советлари зиммасига қуйидагилар юклатилсин:

а) совхозлар бошқармалари ва трестлари органлари маъмурий бошқарув ходимларининг амалдаги сони ва иш ҳақи фондлари доирасида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш бошқармасининг аппаратини, ҳатто бир оз қисқартишни назарда тутиб, қайта қуриш ва ташкил этиш;

б) қишлоқ хўжалигида ва маҳсулот тайёрлаш ишларида етарли ташкилотчилик тажрибасига эга бўлган, янги, илғор ва прогрессив ташаббусларни ишлаб чиқаришга жорий қилишни ҳамда қишлоқ хўжалигига ва маҳсулот тайёрлаш ишларига раҳбарликни тубдан яхшилашни таъминлай оладиган, сиёсий жиҳатдан етук ходимларни, мутахассисларни (агрономлар, зоотехниклар, инженерлар, экономистларни) танлаб олиб, территориал ишлаб чиқариш бошқармаларида ва ташкилотчи инспекторлар вазифасида ишлаш учун юбориш.

Ишлаб чиқариш бошқармаларининг ходимлари район партия комитетларида, район ижроия комитетларида ҳамда бошқа партия ва совет органларида бўлган кадрлар, давлат харид инспекцияларидаги, совхозлар трестларидаги, область қишлоқ хўжалик бошқармаларидаги, область совхозлар ва маҳсулот тайёрлаш бошқармаларидаги, маҳсулот тайёрлаш министрликларидаги, иттифоқчи республикаларнинг совхозлар бош бошқармаларидаги ва министрликларидаги ходимлардан олинсин.

Территориал ишлаб чиқариш бошқармалари ходимларининг моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва харид қилиш планлари тўла ва ошириб бажарилганлиги учун мукофотлаш системаси жорий қилинсин.

Иттифоқ Қишлоқ хўжалик комитети ҳамда СССР Министрлар Советининг Меҳнат ва иш ҳақи масалалари билан шуғулланувчи давлат комитети, СССР Министрлар Советининг маҳсулот тайёрлаш давлат комитети, СССР Госплани, СССР Молия министрлиги ва ВЦСПС территориал ишлаб чиқариш бошқармаларининг ходимларини мукофотлаш тартиби тўғрисидаги таклифларни ишлаб чиқиб, бу таклифларни СССР Министрлар Советига тақдим этсинлар.

19. Территориал ишлаб чиқариш бошқармалари ташкил этилганлиги сабабли, СССР Марказий статистика бошқармаси органларининг мавжуд штатлари доирасида давлат статистикасининг районлараро инспектурасини тузиш тўғрисидаги таклифларни СССР Министрлар Советига киритиш СССР Марказий статистика бошқармасига топширилсин.

* * *

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети партия ва совет ташкилотларининг эътиборини шу нарсага қаратадиларки, ишлаб чиқариш бошқармаларининг раҳбарлари, мутахассислари ва бошқа ходимлари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасида КПСС Марказий Комитетининг Пленуми белгилаб берган тадбирларни амалга ошириш учун курашга биринчи кунларданоқ актив киришсинлар. Кўкламги экиш бораётган вақтнинг ўзидаёқ ишлаб чиқариш бошқармалари колхозлар ва совхозларга экин майдонлари структурасини қайта қуришда, ердан, қишлоқ хўжалик техникасидан тағин ҳам самаралироқ фойдаланишда ёрдам бериб туришлари лозим, токи ҳозирги мавжуд техника ёрдамида ишларни янада юқори сифатли қилиб бажариш йўли билан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш кескин равишда кўпайтирилсин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ *СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ*

ИЖОДКОРЛАР МАКТАБИ

„Ҳамза“ театрининг 40 йиллигига

ИЗЛАНИШ ЙЎЛЛАРИ

Биз санъаткорларга она уйидек, она қучоғидек азиз бўлиб қолган театримиз шу кунларда зўр тантанали воқеаларни бошидан кечирмоқда. Театримиз эртага 40 ёшга тўлади. Бу шодиёна юбилей кунини мустаҳкам ва аҳил оилага айланиб кетган санъаткорлар коллективи ғоят катта байрам сифатида нишонлайди.

40 йил... Нақадар мазмунли, ажойиб воқеаларга бой йиллар бу! Биз босиб ўтилган ижодий изланиш ва маҳоратга эришиш учун кураш йилларини эслар эканмиз, қалбимиз ҳаяжон ва фахрланиш ҳисларига тўлиб-тошади. Бу давр ҳар биримиз учун ижод кўзгуси бўлиб қолди.

Шу даргоҳда ишлаб, маҳорат мактабини ўташ шарафига эга бўлганлигим билан ўзимни бахтиёр ҳисоблайман. Бундан 33 йил муқаддам театр остонасига эндигина қадам қўйган дамларни ҳали-ҳали эслайман...

1929 йил эди... Моҳир санъаткор Маннон Уйғурнинг театр труппаси шаҳримизга гастролга келган эди. Шунда мен уларнинг томошаларида оммавий саҳналарда иштирок этган эдим.

Нима бўлди-ю, биз Хўжасиддиқ Исломов, Лутфулла Назруллаев билан тўгаракда тайёрлаган «Яна уйланаман» пьесамизни кўрсатдик. Шунда мен бош ролда чиқдим. Маннон Уйғур ва Аброр Ҳидоятовлар бу спектаклни кўргач, мени ўз труппаларига чақиришди. Наркомпрос йўлланмаси билан 1929 йили Маннон Уйғур раҳбарлигидаги Ҳамза номли театр труппасига ишга келдим. Синов йиллари бошланди. Аброр Ҳидоятов, Обид Жалилов, Сора Эшонтўраевалар яқиндан ёрдам бериб, ижодий ўсишимда самарали таъсир кўрсатдилар.

Маҳорат «сир»ларини ўрганиб, билиб олишимда ўша йиллари Ҳамза театрида ишлаган рус реалист режиссёрларидан П. А. Алексеев, С. Н. Вороновларнинг ижодий ёрдами жуда катта бўлди. Мен бундай жонкуяр устозларим ҳимматидан беҳад хурсандман.

Театр саҳналаштирган жуда кўп спектаклларда иштирок этдим. Берилган ролни ишонарли, ёркин ижро этишга, ҳар бир персонажга хос характер, ҳаракат топишга интилдим. Репертуаримда ҳозир талайгина ижобий, шунингдек бир қанча салбий образлар бор. Мен улар ўртасидаги тафовутни яхши тушуниб, унинг томошабинга тўла етиб бориши, улар қалбидан жой олиши, учун йўл излайман.

Шекспир трагедиялари қаҳрамонлари устида айниқса кўп ишладим. Менга Гамлет образини яратишда атоқли режиссёр марҳум Маннон Уйғур яқиндан ёрдам берган. Шаҳзода ролида 700 мартадан ортиқ саҳнага чиққанман десам балки, ишонмассиз, лекин бу ҳақиқат.

Лекин, ижодимда муҳим ўрин тутган, олқиш ва қувонч бахш этган қаҳрамон Алишер Навоий образидир. Буюк мутафаккир шоирнинг зукко ва улуғвор сиймосини тўла акс эттириш анча қийин бўлишига қарамай бу ролни муваффақиятли ижро этдим. Уста санъаткорлар Сора Эшонтўраева (Гули) Обид Жалилов (Мажддиддин), Саъди Табибуллаев (Мансур), Лутфулла Назруллаев (Ҳусайн Бойқаро)лар билан иштирок этган бу асар ҳукуматимиз томонидан юксак тақдирланди. Бир группа санъаткор ҳамкасбларим қатори мен ҳам давлат мукофоти лауреати унвонини олишдек буюк шарафга муяссар бўлдим. Шунингдек, 1959 йилда Москвада бўлиб ўтган ўзбек адабиёти ва санъати декадасида СССР халқ артисти унвонини олишга сазовор бўлдим. Менга нисбатан қилинган бу катта ишонч мен учун яна янги ғайрат, янги ижодий куч бахш этди.

Кейинги вақтларда мен фақат саҳнага боғланиб қолмай, бир қатор кинофильмларда ҳам бош ролларни ижро этдим.

Эришган ютуқларимни, кўп йиллик тажрибамни, ўз маҳорат мактабимни ёш санъаткорларга ўргатишдек улуғ орзум бор. Саҳнада 500 марта ижро этилган буюк шоир Алишер Навоий ролини театримизнинг талантли ёшларидан Ёқуб Аҳмедов билан Турғун Азизовга топшириш, ўз маҳоратимни шу ёшларга сарфлаш устида ижодий иш олиб бораяпман.

Олим ХЎЖАЕВ,
СССР халқ артисти.

Чеҳраларида шодлик ва нур барқ уриб турган бу санъаткорлар шонли 40 йиллик тарихга эга бўлган Ҳамза номли Ленин орденли ўзбек Давлат академик драма театрининг бир группа атоқли артистларидир.

А. Тўраев фотоси.

Чет эл тамошабинларининг фикрларидан

Ҳамза номли театрнинг «Гамлет»и — Шекспирнинг ўйлаган ҳақиқий «Гамлет»идир. У ажойиб драма асари сифатида гавдалантирилганидан унинг фожиасини юракдан ҳис этиб қабул қиласиз. Унинг тили нотаниш бўлса-да, Шекспирнинг ҳар бир сўзини эшитасиз ва тушунасиз. Аброр Ҳидоятов катта театр маданиятига эга. Ўзбек театри ташкил бўлганига энди 15 йил тўлишига қарамай, у ўзининг ажойиб «Гамлет» спектакли билан Европадаги энг яхши театрлар спектакллари билан бўйлаша олади.

Юлиус ФУЧИК.

Мен шонли, истедодли театр коллективини чин қалбдан қутлайман. Ўз саҳнангизда Совет Иттифоқи халқлари каби бахтли ҳаёт кечиришни орзу қилиб яшаётган жафокаш турк халқининг курашларини ҳикоя қилган «Туркия ҳақида ҳикоя» пьесамни муваффақиятли қўйиб, ўзбек томошабинларини хурсанд қилганликлари билан фахрланаман.

Нозим ҲИКМАТ.

Биз санъат ва маданият соҳасида ўзбек халқи мислсиз ютуқларни қўлга киритганлигининг жонли гувоҳи бўлдик. Фақат ватандошимиз Шекспирнинг «Отелло» трагедиясини ўзбек тилида эшитиб қойил қолганлигимизнинг ўзи бунинг далилидир.

Шекспир ҳаёт бўлса-ю, ўз Отелло ва Дездемонасини Ҳамза театри саҳнасида кўрса эди, унинг улкан ижрочи санъаткорлари билан ҳақли суратда фахрланган бўлур эди.

Х. ДЖОНСОН,
Британия.

ТЕАТР ВА ЗАМОНАВИЙЛИК

Эртага Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек Давлат академик драма театри ўзиниг шонли қирқ йиллик юбилейини тантанали байрам қилади. Шодиёна арафада бу таниқ театр босиб ўтган йўлга фикран назар ташлар экансиз, қалбингизда ғурур ва ифтихор туйғулари жўш уради. У республикамиздаги баркамол, энг ижодкор ва отахон коллектив, бошқа театрларга устоздир. Уни севадилар, ундан ўрганадилар. Ҳозир у Иттифоқдаги энг йирик ва энг етук театр коллективларидан бири ҳисобланади.

Бу шуҳратнинг «сири» нимада? Бунга сабаб театр коллективининг замонага ҳамнафас яшаши, ҳаёт билан бирга қадам босиши, давр ва тамошабин талабларини ўз вақтида чуқур англаши, ҳис этиши ва ўз асарлари билан тамошабинлар қалбини забт этиши ва тўлқинлантира олиши эмасми?! Ҳа, шундай. Театр коллективи тажрибасида замонавийлик—бу тинч ижодий меҳнат билан мўъжизалар яратаётган совет кишиларининг шу кунги ҳаёти ва курашини тўғри акс эттирувчи асарлар ижод қилиш; бу, ҳаёт оқимини чуқур ҳис этиш, кишилар онги ва турмушида юз бераётган катта ўзгаришларни тўғри англаб, ҳаяжонли ифода этабилиш ва, ниҳоят, томошабинларимизнинг ватанпарварлик, миллий ва интернационалистик талабларига ўз вақтида жавоб беришдир.

Бу хусусият театрнинг дастлабки ижодий давриданоқ яққол кўринади. 1918 йилда Маннон Уйғур раҳбарлигидаги ярим профессионал санъаткорлардан ташкил топиб, Карл Маркс номидаги ўзбек совет драма труппаси деб аталган бу театр ўзининг биринчи ижодий ишини фронтма-фронт юриб, қизил аскарларга ва аҳолига хизмат қилиш билан бошлаган эди. Артистлар фақат ўз санъатлари билан эмас, балки оташин ташвиқотчи бўлиб, керак чоқларда қўлга қурол олиб жангчиларни душманларга қарши шафқатсиз курашга рағбатлантирганлар. Труппа янги жамият қуришда Коммунистик партияга актив ёрдам бера олувчи муҳим восита эканини исботлайди. Туркистон республикаси Халқ Комиссарлари Совети бу коллективнинг миллий театр санъатининг таркиб топишида катта ижодий марказ бўла олишини назарда тутиб, 1921 йил 7 майда махсус қарор билан Давлат намуна театри тузилганини эълон қилган эди.

Театр бу катта ишончни оқлаш учун биринчи галда репертуар масаласига, бу репертуарнинг давр сиёсатига ҳамоҳанг бўлишига жиддий эътибор беради. Репертуардан уч тоифа асарлар—ўзбек ёзувчиларининг драмалари, рус классик ва совет драматургияси ҳамда чет эл классикаси намуналари ўрин олаборади. Репертуарни бу зайл ташкил этиш театрнинг ижодий принципига айланаборади. Театр ташкил этилган дастлабки кунлардан бошлаб унинг саҳнасида Ҳамза драмалари билан бир қаторда Ф. Шиллернинг «Қароқчилар», «Макр ва муҳаббат» трагедиялари ўйналади. Шуни ҳам айтиш керакки, театр ўз ижодий планларини амалга оширишда, ўзбек тамошабинлари учун рус пьесалари, Шиллер ва Шекспир асарлари ёт нарса деб даъво қилган буржуа миллатчиларининг қаршилигига дуч келган эди. Театр партия ва ҳукуматнинг кундалик ғамхўрлиги туфайли бу қаршиликни синдирди ва 1925—1929 йиллар орасида Н. В. Гоголнинг «Уйланиш», «Ревизор», Мольернинг «Хасис», В. Биль-Белоцерковскийнинг «Денгиз бўрони», Вс. Ивановнинг «Бронепоезд 14—69», А. Файконинг «Портфелли киши», Д. Фурманов ва С. Поливановнинг «Исён» пьесаларини муваффақиятли саҳнага қўйиб, ўз йўлининг ягона ва тўғри эканини амалда кўрсатди.

Хусусан рус пьесалари театрнинг ижодий юксалишига имкон берди, кўплаб актёрларнинг замондош ижобий қаҳрамонлар образи устида ишлашга ўргатди. Бу асарлар ўз революцион ғоялари билан ўзбек меҳнаткашларига тушунарли ва яқин бўлганидан ҳам муваффақият қозонди ҳамда ўзбек драматургиясининг ривожи учун туртки бўлди. Улуғ Ҳамзанинг изидан юриб ўзбек театри гулзорига бирин-кетин К. Яшин, З. Фатхуллин, У. Исмоилов, Н. Сафаров сингари ёш ёзувчилар кириб келабошладилар.

Академик театрнинг эркинлик ва мустақиллик учун улуғ курашга отланган Шарқ мамлакатлари халқларининг ўтмиш ва ҳозирги ҳаётини ёрқин ва ҳаяжонли акс эттирувчи «Туркия ҳақида ҳикоя» (Нозим Ҳикмат драмаси), «Жазоир, меничг ватаним» (М. Дибнинг «Катта хонадон» романи бўйича А. Гинзбург инсценировкаси) спектакллари катта аҳамиятга эга бўлди.

Ҳамза номидаги театр арбоблари қандай асарни танламасинлар, аввало унинг муайян давр руҳи ва талабларига жавоб бера олишига, тамошабинларнинг эстетик ва маърифий эҳтиёжларини қанчалик қондиришга, сўнгра ижодий коллективнинг умумий юксалиши ва актёрлар билими ва маҳоратининг ўсиши учун нечоғлиқ фойда келтиришига алоҳида эътибор берганлар.

Ҳамза традицияларининг давомчиси сифатида театрга дадил кириб келган Комил Яшин драмалари муҳим аҳамиятга эга бўлди. 1929 йилда драматургнинг «Икки коммунист» пьесаси саҳнага қўйилди. М. Уйғур бошлиқ ижодий коллектив пьесада чуқур замонавийликни кўрди, социализм қуриш учун олиб борилаётган кураш руҳини, ҳаёт нафасини сезди ва уни сиёсий жиҳатдан ўткир асар даражасида талқин этди. Бу спектаклда коммунист Арслон (А. Ҳидоятов) ва унинг севгилиси Дилбар (С. Эшонтўраева) каби янги даврнинг илғор кишилари образи саҳнага чиқди.

«Номус ва муҳаббат» (К. Яшин) спектакли Ўзбекистонда 30-йиллар ўрталарига келиб юз берган буюк бурилишни, ўзбек қишлоғининг тубдан ўзгарганлиги ва янги турмуш қуришда хотин-қизлар активлигини ҳаққоний тасвирлаган бўлса, «Сотқинлар» (З. Фатхуллин) спектакли илғор совет кишиларининг пахтачиликни ривожлантиришга тиш-тирноғи билан тўсқинлик қилувчи халқ душманларига қарши курашни акс эттиради.

Улуғ Ватан уруши йилларида театр коллективи ўзининг бутун куч ва ғайратини социалистик Ватанни фашист газандаларидан озод қилиш учун отланган халққа хизмат қилишга бағишлади. Бу йилларда ўзбек драматургларининг ватанпарварлик руҳида ёзилган «Ўлим босқинчиларга» (К. Яшин), «Она» (Уйғун), «Бургутнинг парвози» (И. Султонов) драмалари ҳам катта аҳамиятга эга бўлди. Бу асарлар совет халқининг буюк кудрати, ватанпарварлиги ва қаҳрамонлигини мадҳ этди.

Театр урушдан кейинги даврда ўзбек драматургларининг тарихий, революцион темадаги «Алишер Навоий» (Уйғун ва И. Султонов), «Ҳамза» (К. Яшин ва А. Умарий), «Генерал Раҳимов» (К. Яшин), «Шарқ тонги» (Н. Сафаров), «Қутлуғ қон» (Ойбек романи асосида Т. Хўжаев инсценировкаси), «Йўлчи юлдуз» (К. Яшин) асарларини муваффақиятли саҳналаштирди. Яқинда беш юзинчи марта кўрсатилган «Алишер Навоий» спектакли театрнинг олтин фондидан ўрин олди.

Театр коллективи урушдан кейинги дастлабки йиллардан бошлаб ўзининг бутун диққат-эътиборини замонавий асарлар устида ишлаш, коммунизм бинокорлари бўлган замондошларнинг серқирра образини яратиш ва жамиятимизнинг олға қараб қилаётган қудратли ҳаракатига ғов бўлаётган турли сарқитлар, ёмонлик ва қолоқликларни фош этишга қаратади.

Сўнгги йилларда замонавий темада яратилган спектакллар орасида И. Султоновнинг «Имон» (1960 йил), Уйғуннинг «Шубҳа» (1961 йил) драмалари ажралиб туради. Бу асарлар гўзал ҳаётимизнинг муҳим ва жиддий проблемасини кўтариб чиқиши ва уни юксак бадиий образларда очиб бериши билан фақат драматургия тарихида эмас, театр фаолиятида ҳам аҳамиятга эгадир. «Имон» спектаклида софдиллик ва виждон масаласи, принципиаллик, олий маслакка содиқлик, жамият ишини шахсий ёки оилавий манфаатдан устун қўйиш масаласи ўз аксини топти. «Шубҳа» спектакли эса кишиларимиз онги ва ҳаётида содир бўлаётган буюк ўзгаришлар асосида дўстлик проблемасини моҳирлик билан ёритиб беради.

Академик драма театри тамошабинлар учун ҳам, ўзбек драматурглари ва санъатчилари учун ҳам катта ижодий мактаб бўлиб қолди.

Миллий драматургия тараққиётида театрнинг роли катта. К. Яшин, З. Фатхуллин, Уйғун, Н Сафаров, У. Исмоилов, А. Қаҳҳор, Б. Раҳмонов, О. Ёқубов каби кўп драматурглар ана шу театр бўсағасидан ҳаётга йўлланма олиб чиқдилар. Ёзувчилар билан доимо ижодий ҳамкорликда ишлаш, ёш драматургларни ғамхўрлик билан вояга етказиш театрнинг энг яхши традицияларидан биридир.

Бу отахон театрнинг қучоғида ўз истеъдоди ва маҳорати билан кишиларни ҳайратга солган не-не атоқли артистлар вояга етди. Марҳум Аброр Ҳидоятов, Маннон Уйғур, Етим Бобожонов, Хожисиддиқ Исмоилов, Маҳсума Қориева, Мария Кузнецова, Миршоҳид Мироқилов кабилар ва уларнинг традицияларини давом эттириб, театр саҳнасини безаб турган Сора Эшонтўраев, Олим Хўжаев, Шукур Бурҳонов, Замира Ҳидоятова, Обид Жалилов, Зайнаб Садриева, Саъди Табибуллаев, Лутфулла Назруллаев каби ажойиб артистларнинг номини биргина ўзбек халқи эмас, катта ва аҳил совет оиласидаги барча халқлар ҳам ҳурмат билан тилга оладилар. Миллий маданиятимиз хазинасини бойитган бундай артистларнинг ўрнини боса оладиган талантли ёш авлод етишиб чиқди.

Ҳамза номидаги театр саҳнасида жаҳон драматургиясининг дурдоналари бўлган қанчадан-қанча драмалар, комедиялар ва трагедиялар янги ҳаёт топти. Театр ўз асарлари билан тамошабинларнинг неча авлодига илҳом, завқ ва роҳат бахш этиб, уларни Ватанга муҳаббат, меҳнатга коммунистик муносабат, юксак ахлоқлик, дўстлик ва интернационализм руҳида тарбиялаб келмоқда.

Театрнинг ижоди барқ уриб гулламоқда. У бундан кейин ҳам ўз санъатини халқ ҳаёти билан чамбарчас боғланган ҳолда ривожлантириб, коммунизм қураётган халқимизнинг юксак эстетик диди, асримизнинг руҳи ва мазмунига яраша кўплаб аъло асарлар яратади, албатта.

Муҳсин ҚОДИРОВ.
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси санъатшунослик институтининг илмий ходими.

МОНОГРАФИЯЛАР

Ўзбекистон ССР Давлат бадиий адабиёт нашриёти санъат ва музика бўлими томонидан ўзбек ва рус тилларида Л. А. Абдееванинг «Аброр Ҳидоятов», «Сора Эшонтўраева» каби монографиялари нашр этилган.

Нашриёт шу кунлар ичида севимли театримизнинг 40 йиллик тўйига совға учун бир қанча янги китобларни ўқувчиларга тақдим этди. Булар: Я. С. Фельдманнинг «Халқ театри ва саҳна образлари» номли илмий-оммабоп асари ва «Олим Хўжаев» номли монографияси, И. Иляловаинг Ўзбекистон ССР халқ артисти Наби Раҳимовнинг ҳаёти ва ижодига бағишланган очерки кабилардан иборатдир.

Нашриёт, шунингдек, дастлабки театр ташкилотчилари, машҳур устоз режиссерлар Маннон Уйғур ва Етим Бобожоновларнинг ҳаёти ва фаолиятлари ҳақидаги китобларни ҳам нашрга тайёрламоқда.

«Шубҳа» спектаклидан бир кўриниш.

К. Ромеев фотоси.

ОТАХОН ТЕАТРИМИЗ

УЙҒУН

Ҳамза — дейилганда ўзбек халқининг революцион шоири, драматурги ва бастакори Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ва халқимизнинг ифтихори ҳисобланган, Ҳамза номидаги Ленин орденли Ўзбек Давлат Академик драма театри ёдимизга тушади. Ўзбек совет драматургиясининг асосчиси Ҳамза билан биринчи ўзбек совет театри саналган «Ҳамза» орасида жуда катта яқинлик бор. Ҳамза Ҳамза номли театрнинг асосчиларидан бири. Ҳамза Академик театримизга лойиқ юксак санъаткор бўлгани каби, Академик театримиз ҳам Ҳамзадек драматургга муносиб театрдир. Ҳамза ва унинг номидаги отахон театримиз, буюк Октябрь революциясининг ҳаётбахш нурларидан баҳраманд бўлган, шонли партиямиз ардоқлаб вояга етказган юксак санъатимизнинг икки буюк чўққисидир.

Ҳамза номли театрнинг донги зўр. Тамошабинларимиз «Ҳамза»ни астойдил севади. Ҳамза номли театрнинг ҳар бир янги постановкаси шинаванда тамошабинларимиз учун тўй: «Ҳамза» социалистик санъатимизнинг гуллаган боғларидан бири. «Ҳамза» юксак санъатнинг ёрқин намунаси, «Ҳамза» ҳаёт мактаби. Унинг залида ўтириб қанча-қанча тамошабин дарс, таълим, тарбия олиб чиққан ва бундан кейин ҳам кўп йиллар таълим олади. «Ҳамза» ўзбек тамошабинларини Ҳамза Ҳакимзода, Комил Яшин, Назир Сафаров, Зиннат Фатхуллин, Абдулла Қаҳҳор, Иззат Султонов сингари севкили ўзбек драматургларининг асарлари билангина эмас, айни ҳолда Гоголь, Островский, Лермонтов, Чехов, Горький сингари рус классиклари, Шекспир, Шиллер, Мольер, Лопе Де Вега каби жаҳон классикларининг шоҳ асарлари билан ҳам таништирди. Кўп миллатли совет халқлари драматургиясининг энг яхши намуналари ҳам Ҳамза номли театрнинг саҳнасида янги куч, янги оҳанг билан жаранглади. У тамошабинларга ҳам тарихни, ҳам ҳозирги замонни ёрқин, ажойиб образларда жонлантириб кўрсатди. Совет тамошабинларининг руҳига, дидига мос, уларни қаҳрамонликларга, шарафли меҳнатга, ижодга, курашга, ватанпарварликка ундайдиган, уларнинг қалбини ҳаёт ва келажакнинг муҳаббати, дўстлик ва қардошлик туйғулари билан тўлдирадиган жуда кўп тўлақонли, рангба-ранг ва ажойиб образлар унинг саҳнасидан ясов тортиб ўтди ва ўтмоқда.

Ҳамза номли театр — санъат мактаби. Уйғур, Етим Бобожон, Аброр Ҳидоятов, Миршоҳид Мироқилов каби бизга ниҳоятда таниш, ниҳоятда қадрли, халқимизнинг хотирасидан ҳеч қачон чиқмайдиган, театр санъатимизни юксалтиришда ўзларининг жуда катта ҳиссаларини қўшган, аммо бугун орамизда йўқ санъаткорлар ҳам «Ҳамза» қучоғида балоғатга етган санъаткорларимиздан. Унинг боғида рус қизи Мария Кузнецова, ўзбек қизи Турсуной, татар қизи Масумахоним каби ажойиб ижодкорларимизнинг истеъдоди гуллади. Ҳа, Ҳамза номли театр ўзининг туғилиши, тарихи, тарбияси, актёрларининг состави, репертуари ғояси билан интернационалист театрларимиздан бири. «Ҳамза»чилар Москва тарбиясини олдилар. Ҳамза номли театрнинг тараққиётида рус, татар, озарбайжон санъаткорлари, режиссёрларининг ҳам хизмати катта.

Тамошабинларимиз Олим Хўжаев, Шукур Бурҳонов, Обид Жалилов, Сайфи Олимов, Наби Раҳимов, Амин Турдиев, Лутфулла Назруллаев, Саъдихон Табибуллаев, Шариф Қаюмов каби ҳамзачиларимизнинг санъатига қойил.

Сора Эшонтўраева, Замира Ҳидоятова, Зайнаб Садриева, Марьям Ёқубова ва Шоҳида Маъзумова каби артистларимизнинг донги узоқ-узоқларга кетган. «Ҳамза қучоғида йигирмалаб ёш талантлар, ўринбосарлар вояга етмоқда.

Ҳамзачиларнинг маҳоратини кўрганда ҳаяжонланмаслик, ҳайратга тушмаслик мумкин эмас. Машҳур рус адиби Алексей Николаевич Толстой «Ҳамза» да «Отелло» спектаклини кўргандан кейин: «Мен «Ҳамза»чиларнинг бунчалик зўр маҳоратга эга эканлигини билмас эдим. Мен «Отелло»ни кўп кўрганман, мен кўрган «Отелло» спектаклларнинг энг яхшиларидан бири, балки биринчиси шу. «Ҳамза» истаган саҳнада, истаган мамлакатда ўз маҳоратини кўрсатиб, тамошабинни қойил қилиши мумкин, дегани ҳамон эсимда. Қандайдир бир инглиз делегацияси ҳам «Отелло»ни кўриб: «Отелло»ни ўз юртида ҳам бунчалик маҳорат билан ўйнайолмайдилар» деганини менга фахр билан Уйғур оға айтиб берган эди. Ҳа, «Ҳамза»чиларнинг маҳорати жуда зўр.

Ҳамза номли театр фақат машҳур саҳна усталаринигина эмас, балки атоқли ўзбек драматургларини ҳам тарбиялади. Деярли ҳозирги ўзбек драматургларининг ҳаммаси ҳам «Ҳамза»нинг тарбиясини кўрган ёзувчилар. Мен ҳам «Ҳамза»нинг шогирдиман. Мендаги драматургияга бўлган ҳавас «Ҳамза» нинг илк спектаклларини кўргандаёқ бошланган. Мен «Ҳамза» саҳнасида Ҳамзанинг асарларини, Яшиннинг «Икки коммунист», Назир Сафаров ва Зиё Саидларнинг «Тарих тилга кирди», Зиннат Фатхуллиннинг «Ниқоб йиртилди», Умаржон Исмоиловнинг «Пахта шумғиялари» каби асарларини ҳаяжон ва завқ билан тамоша қилган вақтимдаёқ, пьеса ёзишни орзу қилган эдим. Кейин «Ҳамза»да менинг еттита асарим қўйилди.

Санъатимизнинг мураббиси, жонкуяри, ғамхўри бўлган шонли партиямиз, улуғ халқимиз «Ҳамза»дан ҳам, биздан ҳам янги-янги ижодлар, санъатнинг янги, яна ҳам юксак поғоналарига чиқишни талаб қилади. Шинаванда, санъатсевар, диди баланд, талабчан тамошабинларимиз саҳнада замон қаҳрамонларини—коммунизм қурилишининг илғорларини, ўзларининг қаҳрамонона меҳнатлари билан кишиларни илгарига чорлаб, нур сочиб турган «машъал»ларимизнинг ёрқин образларини кўришни истайдилар.

«Ҳамза»чи дўстларимиз, ҳамкорларимизга 40 йиллик тўй куни энг эзгу, энг самимий ташаккуримизни исҳор этамиз ва уларга янгидан-янги ижодий муваффақиятлар, юксалишлар тилаймиз.

АРТИСТЛАР КОЛХОЗЧИЛАР МЕҲМОНИ

Яқинда Калинин районидаги «Октябрь» колхозининг клубида Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек Давлат академик драма театрининг бир группа санъаткорлари колхозчилар билан учрашдилар. Театрнинг ёш артисти Неъмат Қосимов катта ижодий коллективнинг 40 йил ичида эришган ютуқлари ҳамда келажак вазифалари ҳақида сўзлаб берди.

Шундан сўнг колхозга меҳмон бўлиб келган артистлардан Л. Назруллаев, С. Олимов, С. Табибуллаев, О. Жалилов, З. Муҳаммаджонов, Ғ. Аъзамов, И. Болтаева, О. Юнусов, Т. Орипов, Р. Иброҳимовалар ижросида драматург Уйғуннинг «Шубҳа» спектаклини намойиш этдилар. Колхоз ҳаётини акс эттирувчи бу асар тамошабинларни қувонтирди.

Шундай мароқли учрашув генерал Собир Раҳимов номли колхозда ҳам бўлиб ўтди.

Н. ИНОҚОВ.

ЁШ САНЪАТКОРЛАР

Ҳамза театрини ўзбек драматургиясининг лабораторияси, ёш санъаткорларни тарбиялайдиган мактаб дейишади. Ўзининг ўлмас асарлари билан, моҳир санъаткорлари билан ном чиқарган Ҳамза номидаги Ленин орденли Ўзбек Давлат Академик драма театри кейинги 10 йил ичида ижодий коллективини ёшлар ҳисобига мустаҳкамлади.

Театр репертуарида пайдо бўлган саҳна асарларида профессионал санъаткорлар билан бир қаторда ёш актёрлар ҳам кўринабошлади. Ёш талантларни тарбиялаб вояга етказишда театр билан ҳамкорликда иш олиб бораётган Островский номидаги Тошкент театр-рассомлик институти мақтовга сазовордир. Бу даргоҳдан илм ва маҳорат сувини симириб чиққан кўпгина талантли ёш санъаткорлар устоз актёрларнинг ижодий йўлларини ўрганиб, ўз маҳоратларини ошириш устида кунт билан ишлаяптилар. Булар Яйра Абдуллаева, Эркли Маликбоева, Турғун Азизов, Ёқуб Аҳмедов, Обид Юнусов, Риҳси Иброҳимова, Пўлат Саидқосимов, Тўйчи Ориповлардир.

— Жуда ёшлигимдан театрга қизиқиш уйғонган, — дейди ҳаяжонланиб Эркли Маликбоева, — студентлик йилларим жаҳонга машҳур бўлган Шекспирнинг «Гамлет» трагедиясидаги мураккаб образ Офелия ролини ижро этган бўлсам, ҳозир хилма-хил образлар яратганман.

Ана шу ёш санъакорлар иштирок этган «Фурқат», «Ҳамза», «Юрак ёнмоғи керак», «Имон», «Олма гуллаганда», «Номус» каби ўнлаб спектакллар борки, булардан ёш актёрларнинг келажакда моҳир саҳна усталари бўлиб етишишларига умид боғласак бўлади.

Театрнинг атоқли артистларидан тарбия олаётган, улар каби дадил, маҳорат сари зўр чидам билан бораётган бундай ёш санъаткорларга шу улуғ тантанали юбилей муносабати билан янги ижодий муваффақиятлар тилаймиз.

А. ЮСУПОВ.

ЧИГИТ ЭКИШГА ҲАММА НАРСА ТАХТ БЎЛСИН!

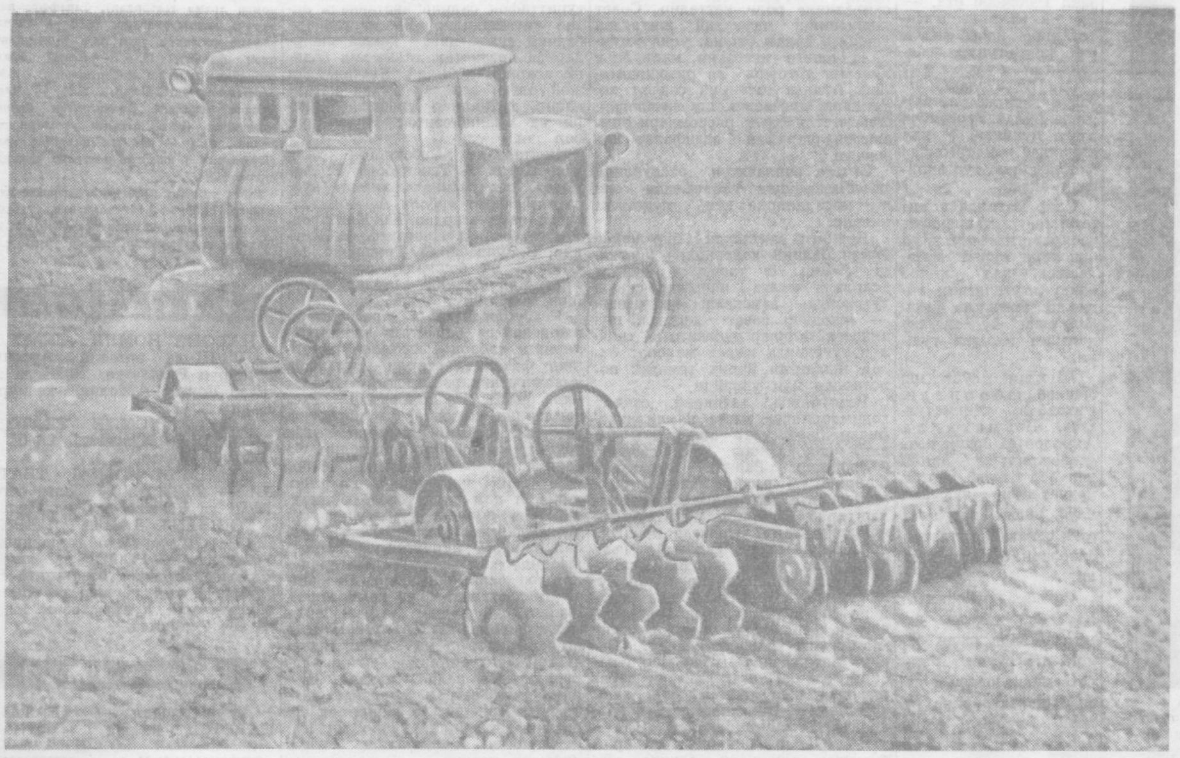

Сен ерни сийласанг — ер сени сийлайди дейди халқимиз. Ана шунга амал қилган Комсомол районидаги «Гулистон» совхозининг ишчилари ерларни сифатли ишлаб, чигит экишга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Суратда: совхоз далаларида ерни дискалаш пайти.

А. Абалян фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИДА

ЕРДАН НОТЎҒРИ ФОЙДАЛАНИШГА ЧЕК ҚЎЙИШ КЕРАК

Область партия комитетининг бюроси Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозида экин майдонлари структурасини тузишда қўпол хатоликка йўл қўйилганлиги масаласини муҳокама қилди. Область партия комитетининг бюроси таъкидлаб ўтдики, Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозининг раиси С. Г. Цой, партия комитетининг секретари П. А. Цой, бош агрономи А. М. Ли ўртоқлар 1962 йилда пахта ва маккажўхори майдонларини камайтириб, шоли ва кўп йиллик ўтларга катта майдонларни ажратишни онгли равишда планлаштирганлар.

«Северний маяк» колхози раҳбарларининг бу хатти-ҳаракатлари шундан далолат берадики, улар КПСС XXII съезди ва партия Марказий Комитети март Пленумининг пахта етиштиришни кўпайтириш ҳақидаги қарорларидан тегишли хулоса чиқариб олмаганлар

«Северний маяк» колхози кейинги икки йил ичида давлатга 800 тоннадан кўпроқ кам пахта берди. С. Г. Цой, П. А. Цой ва А. М. Ли ўртоқлар КПСС Марказий Комитетининг кўрсатмаларига мувофиқ пахта майдонларини кенгайтириш ва ҳосилдорликни кўтариш учун муҳим тадбирларни амалга ошириш ўрнига пахта етиштирилиши мумкин бўлган ерларни шоли ва бошқа нокерак экинлар билан банд қилиб қўйганлар. Улар областимиз пахтакорлари олдида «оқ олтин» етиштиришни кўпайтириш соҳасида турган энг асосий вазифанинг бажарилишига ҳисса қўшиш учун узоқни кўзлаб иш тутмаганлар.

Область партия комитетининг бюроси шуни таъкидлайдики, Ўрта Чирчиқ район партия комитети КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини ҳаётга тадбиқ қилиш борасида колхоз ва совхозларда етарли ташкилий ишларни ўтказмаган, ҳар бир хўжаликда экин майдонларининг янги структурасини тузиб чиқиш устидан яхши контроллик қилмаган.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг бюроси экин майдонлари структурасини тузишда қўпол хатоликка йўл қўйганлиги учун, суғориладиган ерлардан тўғри фойдаланиш ишида принципсизлик қилганлиги учун «Северний маяк» колхози партия ташкилотининг секретари ўртоқ П. А. Цойни вазифасидан четлаштирди.

Ўз хатосига иқрор бўлганлиги ва уни тузатиш учун керакли бўлган чораларни амалга оширишга ваъда берганлигини ҳисобга олиб колхоз раиси ўртоқ С. Г. Цойга учёт карточкасига ёзиш шарти билан виговор эълон қилинди.

Ўрта Чирчиқ район партия комитети ва район ижроия комитети (Бердиев, Ортиқхўжаев ўртоқлар) ҳар бир хўжаликдаги экин майдонларининг структурасини яхшилашлари, пахта, маккажўхори ва дуккакли дон экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун суғориладиган майдонлардан рационал фойдаланишни таъминлашлари зарур.

Область партия комитетининг қишлоқ хўжалиги бўлимига «Северний маяк» колхозининг пландан ташқари экилган шоли-пояларига сув беришни планлаштирган Ўрта Чирчиқ район сув хўжалиги ходимларининг жавобгарлиги тўғрисидаги масалани область партия комитети бюросига киритиш вазифаси топширилди.

Область партия комитетининг бюроси область планлаштириш бўлимига, совхозлар трестларига, район партия комитетларига, район ижроия комитетларига, совхозларнинг директорлари ва колхозларнинг раисларига қисқа муддат ичида ҳамма хўжаликлардаги экин майдонларининг структурасини қайтадан кўриб чиқиш ва 1962 йил учун мўлжалланган экиш планларига тегишли тузатишлар киритиш вазифасини юклади.

«Северний маяк» колхозининг партия бюросига область партия комитети бюросининг қарорини партия мажлисида муҳокама қилиш, бош агроном ўртоқ А. М. Линининг жавобгарлиги тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш вазифаси топширилди.

Колхоз раҳбарларининг семинари

Яқинда Орджоникидзе район партия комитети «Қизил Ўзбекистон» колхозида раҳбар ходимларнинг бир кунлик семинарини ўтказди. Семинарга колхозларнинг раислари, совхозларнинг директорлари, партия ташкилотларининг секретарлари, агрономлар, зоотехниклар, бухгалтерлар қатнашдилар.

Семинарда район қишлоқ хўжалиги новаторлари кенгашининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ А. Матқобулов колхозларда 1961 хўжалик йилининг якунлари ва 1962 йилдаги вазифалар ҳақида, «Қизил Ўзбекистон» колхози партия комитетининг секретари ўртоқ Х. Элбўсинов экинлардан мўл ҳосил етиштириш юзасидан 1962 йилда олинган социалистик мажбуриятни бажариш учун курашда кўргазмали агитациянинг роли тўғрисида, шу колхознинг бош бухгалтери ўртоқ А. Каримов, хўжалик ҳисобига ўтган бригада ва звеноларда ҳисоб-китоб ишларини яхшилаш тадбирлари, агроном-энтомолог ўртоқ А. Туёқмерганов қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш тадбирлари ҳақида доклад қилдилар.

Район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Қ. Маҳкамова КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини бажаришда район колхоз ва совхозларининг вазифалари тўғрисида гапирди.

Семинар қатнашчилари «Қизил Ўзбекистон» колхози чорвачилик фермасини бориб кўрдилар, маҳсулотларни ҳисобга олиш тартиби билан танишдилар. Ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анвар Эгамназаров бошлиқ бригаданинг ишларини кўздан кечирдилар. Бундан ташқари семинар қатнашчилари колхоз партия ташкилоти ва бухгалтериянинг ишлари билан ҳам батафсил танишдилар.

Пухта тайёргарлик билан ўтказилган бу семинар район партия комитети томонидан амалга оширилган яхши тадбир бўлди.

М. ҒОЗИЕВ.

Тошкент области пахтакорлари чигитни танлаб экишга киришдилар

СОЛДАТСКОЕ, 24 март. (ЎзТАГ). Ўзбекистон ССР беш йиллиги номли совхоз механизаторлари республиканинг пойтахт областида биринчи бўлиб, чигитни танлаб экишни бошлаб юбордилар. Совхоздаги беш бўлимнинг ҳаммасида экиш экипажларининг сеялкачилари экишга киришдилар. Чигит яхши тайёрланган ерга ва 50х50 схемаси бўйича экилмоқда.

Бекобод, Янгиер, Ўрта Чирчиқ районлари ва областнинг бошқа бир қанча районлари ҳам чигитни танлаб экишга киришдилар.

ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК

Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхозининг ўртоқ Мирзаодил Ҳамдамов бошчилик қилаётган бригадаси ўтган йилни гектар бошига 28 центнердан пахта етиштириш билан якунлади. Бригада аъзолари бу йил ана шу муваффақиятларини яна ҳам мустаҳкамлаш мақсадида қизғин кураш бошладилар. Зиммага ҳар гектар ердан 30 центнердан «оқ олтин» ҳосили етиштириш юзасидан юксак мажбурият олинди.

Шу кунларда бригада далаларида меҳнат авжида. Мавжуд ариқ-зовурларнинг ҳаммаси сув равон оқадиган қилиб қўйилди. Ҳозирги кунга қадар 500 тоннадан кўпроқ маҳаллий ўғит жамғариб қўйилди.

Бригадада бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилаётган Тошпўлат Ҳусанов, Йўлчи Тўғизбоев, Қаюм Абдураҳмонов, Маҳсум Ортиқов сингари ўртоқларнинг номлари ҳурмат билан тилга олинади.

— Пахта майдонларимизнинг 100 гектарига,— дейди бригада бошлиғи ўртоқ М. Ҳамдамов, — чигитни квадрат-уялаб жойлаштирамиз. Бунинг учун иккита чигит экиш агрегатини тахт қилиб қўйдик. Бригадамиз аъзолари карталарни квадрат-уялаб чигит экишга мослаштираяптилар. Ерларимиз етилиши биланоқ чигит экишни қизғин суратда бошлаб юборамиз.

З. АБДУРАҲМОНОВ.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИНИНГ ЗОНАЛ КЕНГАШЛАРИДА

ЕРИМИЗ УНУМДОР, ЧОРВАМИЗ МАҲСУЛДОР БЎЛСИН

Она-Ватанимиз энг қиммат баҳо хомашё — «оқ олтин»га бой бўлсин, халқимиз дон, ёғ, гўшт, сут, тухумга янада маъмур бўлсин, дастурхонимиз нози-неъматлар билан тўлиб-тошсин, қишлоқ хўжалигига раҳбарликни тубдан яхшилайлик, ана шу йўл билан коммунизм мўл-кўлчилигини вужудга келтирайлик! КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларида совет кишиларининг худди ана шу орзу-истаклари ўз ифодасини мужассам топган. Олдимизда турган муқаддас ва шарафли вазифанинг уддасидан чиқмоқ учун қандай зарур тадбирларни амалга оширишимиз керак, пахтакорларимиз, чорвадорларимиз, сабзавотчи ва лубкорларимиз ўз хўжаликларида қандай кураш олиб бормоқлари лозим?

Янгийўл, Чиноз, Юқори Чирчиқ ва Қуйи Чирчиқ районлари қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари вакилларининг зонал кенгашида худди ана шу масала ҳар тарафлама чуқур муҳокама қилинди.

Етмиш баҳорни бошидан кечираётган, пахтакорларнинг устози, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул ота Турсунқулов раҳбарлик қилаётган Хрушчев номли колхознинг улкан маданият саройи ҳашаматли клубига йиғилганлар область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. А. Абдураззоқовнинг «КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми якунлари ва Янгийўл зонаси районлари қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг вазифалари ҳақида»ги докладини тингладилар.

Қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилини ошираман, деган деҳқон ҳам, чорвадор ҳам она ернинг қадрига етмоғи, уни сийламоғи, семиртириб боқмоғи керак. Бу нима деган сўз. Бу — бир қарич ҳам ер бўш қолмасин, исрофгарчиликка йўл қўйилмасин, ундан ишнинг кўзини билиб фойдаланайлик, деган сўз. Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», «Правда», Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли, Янгийўлдаги Хрушчев номли, «Ленинизм», Чиноздаги «ЎзССР 30 йиллиги», «XXI партсъезд» колхозларида бойлик берадиган ернинг қадрига етаётган кишиларга балли! Улар ерга энг фойдали, энг сермаҳсул экинлар экаётганликлари, ернинг умрини бекорга ўтказмаётганликлари туфайли Ватанга пахтани ҳам, дон, ёғ, гўшт, сут, тухумни ҳам мўл етказиб бермоқдалар.

Қатор хўжаликлар борки, уларнинг раҳбарлари тўғрисини айтиш керак, ернинг қадрига етмаяптилар. Қуйи Чирчиқ районидаги «ЎзССР беш йиллиги» совхозида 1100 гектар, Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхозида 540 гектар ерда беда етиштирилмоқда. Хўш, бедачиликнинг чорвачиликни ривожлантиришга қандай фойдаси бор? Ахир, гектаридан олинаётган беда ҳосили ўша хўжаликларда 30—40 центнердан ошмайди-ку. Агар ана шу бедазорларни қисқартириб, унинг ўрнига мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтирадиган маккажўхори, дуккакли экинлар экилса, фойдали бўлмайдими? Беш-ўн йиллаб ернинг умрини бекорга ўтказиш инсофданми?

Йиғилишда сўзга чиққан Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг раиси ўртоқ Хван Ман Гим қизиқ бир мисолни айтиб берди. Бу колхозда февраль ойининг бошида 37 гектар ерга нўхат экилибди. Ҳосили узоғи билан 70—80 кунда йиғиб олинар экан. 7—8 градус совуқда ҳам бемалол ўсаберадиган бу ўсимлик гектаридан камида 30 центнердан ҳосил тўкар экан. Муҳими шундаки, бу ўсимлик ўзидан ерда 100—150 килограммдан фосфор ўғити қолдирар экан.

— Кўрдингизми, — дейди ўртоқ Хван Ман Гим, — нўхатни май ойида ўриб оламиз, ерга ҳеч қандай ўғит солмасдан ўрнига маккажўхори экамиз. Камида минг центнердан кўкпоя олсак, бир гектар ердан жами 1030 центнердан ҳосил олган бўламиз. Қани айтингчи, қайси бири афзал? Ўт—бедами, ёки нўхат—маккажўхорими?

Мана шу биргина мисолнинг ўзидан хўжаликда ердан фойдаланишда ишнинг кўзини билиб, тадбирий чора кўрилаётганлиги яққол кўриниб турибди.

Йиғилишда моддий бойлик яратаётган кишиларни моддий жиҳатдан рағбатлантиришни кенг йўлга қўйиш алоҳида вазифа қилиб қўйилди. Зотан Пленумда ҳам бу алоҳида таъкидлаб ўтилган эди. Қайси бир колхозда, совхозда хўжалик ҳисобига кўчилган бўлса, кишиларга тўғридан-тўғри, ишнинг сифатига, олаётган маҳсулотига қараб пул билан ҳақ тўлашга ўтилса, ўша хўжаликда меҳнат унумдорлиги ошаберади. Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхози эришаётган ютуқларнинг сирларидан бири шундаки, барча бригада хўжалик ҳисобида ишлайди. Ўтган йили оддий колхозчининг ўртача ойлиги янги пул ҳисобида 85 сўмданга, механизаторларнинг ойлик иш ҳақи 163 сўмга, чорвадорларнинг ойлик иш ҳақи 123 сўмданга тўғри келди. Бу моддий рағбатлантиришнинг энг тўғри йўлидир.

Йиғилишда Қуйи Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари И. Сотиболдиев, Юқори Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари М. Ким, Чиноз район партия комитетининг биринчи секретари Н. Қирғизбоев, Янгийўл район ижроия комитетининг раиси А. Абдунабиев ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб, КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари асосида ерларнинг структурасини қайта кўриб чиқиб, янгидан планлаштирилиб, фойдаси кам экинлар ўрнига пахта, луб, маккажўхори ва дуккакли экинлар майдони кенгайтирилаётганлиги, шу йўл билан ерларни унумдор ерларга айлантириш, чорва маҳсулотларини кўпайтириш йўлида ҳозирдан чинакам кураш олиб борилаётганлиги тўғрисида сўзладилар. Қуйи Чирчиқ районида 1961 йилда пахта майдони 59 процентни ташкил этган бўлса, бу йил 64 процентни, маккажўхори 6,5 процентни ташкил этган бўлса, бу йил 10,5 процентни ташкил этган. 222 гектар ерга дуккакли экинлар экилади. 1720 гектар беда майдони қисқартирилади.

— Бизнинг районимизда, — деди йиғилишда ўртоқ М. Ким, — 1961 йилга нисбатан беда майдони 1780 гектарга камайтирилади. Шунинг ҳисобига пахта майдонимизни 263 гектарга, маккажўхори майдонини 526 гектарга кенгайтирамиз. Агар беданинг ҳар гектаридан 60 центнердан ҳосил олсак, 4200 озуқа бирлигини ташкил этар эди. Бу йил беда ўрнига экилган маккажўхорининг ҳар гектаридан 35 центнердан дон, 800 центнердан кўкпоя, 20 центнердан дуккакли экинлар ҳосили етиштирсак, у ҳолда 7170 озуқа бирлигига эга бўламиз. Кўриб турибсизки, ер билан осмонча фарқ бор.

Уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул ота Турсунқулов ўз сўзини ернинг қадрига етишга ва пахтачиликда механизациядан кенг фойдаланишга бағишлади.

Йиғилишда кўклам дала ишларини ҳар тарафлама кучайтириб юбориш, экиш кампанияси бошланди, деб эълон қилиш керак, деб айтилди. Бу йил намгарчилик кам бўлди, сув танқислиги кутилмоқда. Шунинг учун ҳам фурсатни қўлдан бой бермаслик керак. Пахта майдонларини яхши бороналаб, мола босиб лозим топилган ерларга сув тараб, ерда етарли нам сақлаш учун зарур ҳамма чораларни кўрмоқлик лозим. Техника тахт, квадрат-уялаб чигит экадиган механизаторлар шай бўлсин.

Йиғилишда кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари, бригада бошлиқлари сўзга чиқиб, КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари асосида пахта ҳосилини ошириш, чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш йўлида астойдил кураш бошлаб юборганликларини айтдилар.

Чиноз районидаги Карл Маркс номли колхоз ҳосилоти ўртоқ Э. Сотиболдиев, мен ўз вазифамдан воз кечдим, чунки қиладиган ишимнинг тайини йўқ. Номига дала айланишнинг нима фойдаси бор, мен районимизнинг энг қолоқ участкаларидан бирида бригада бошлиғи бўлиб ишлашни хоҳлайман, деди. Шу райондаги «ЎзССР 30 йиллиги» колхозининг бригадири Фикрет Сефершаев, Янгийўлдаги Хрушчев номли колхознинг табелчиси А. Ҳасанбоев ўртоқларнинг қолоқ участкаларга бориб ишлаши ҳақидаги истакларини йиғилиш қатнашчилари жуда маъқулладилар.

Йиғилишда кўпгина колхоз раҳбарлари 35 центнерчилар ҳаракатига қўшилганликларини айтдилар.

Ҳа, бу ҳаракат чинакам ҳаракат бўлмоғи керак. Ўтган йили планларини бажариб она-Ватанга ёруғ юз билан рапорт берган Янгийўл, Чиноз, Юқори Чирчиқ, Қуйи Чирчиқ районларининг лафзи ҳалол кишилари албатта ўз аҳдларининг уддасидан чиқадилар.

Йиғилиш охирида кенгаш қатнашчилари баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитетига мактуб қабул қилдилар.

У. ЖОНГИТОВ.

Чет элларда нима гап

ПАЛЬМИРО ТОЛЬЯТТИ БАЁНОТИ

РИМ, 23 март. (ТАСС). «Унита» газетаси хабар беради: Римда Италия Коммунистик партияси раҳбарлигининг мажлиси бўлди. Италия Коммунистик партиясининг бош секретари Пальмиро Тольятти журналистларнинг бир группаси билан суҳбат вақтида бу мажлисда электр саноатини национализация қилиш тўғрисидаги ва бу тадбирни амалга ошириш формалари ҳақидаги масала алоҳида қараб чиқилди, деди.

Бу проблема, деди Тольятти, ҳукумат программасининг бир қисмигина бўлиб қолмай, унинг ҳал этилишидан Италиянинг халқ оммаси астойдил манфаатдордир. Биз, коммунистлар ана шу проблемани ҳал этиш мақсадида кўриладиган тадбирлар йирик монополистик группаларга қаттиқ зарба бўлиб тушишини истаймиз.

Аргентинада аҳвол

БУЭНОС-АЙРЕС, 23 март. (ТАСС). Аргентинадаги аҳвол кескинлигича қолмоқда. Мамлакатдаги бир қанча сиёсий ва жамоат ташкилотлари ҳукуматнинг ва ҳарбий маъмурларнинг 18 мартдаги сайлов натижаларини бекор қилиш йўлидаги уринишларига кескин қарши чиқмоқдалар. «Перончилар ҳаракати координация кенгаши» баёнот эълон қилди. Бу баёнот «халқнинг сайловларда изҳор қилган хоҳиш-иродасини гражданмаъмурлари билан ҳамкорликда назар писанд қилмасликка уринаётган қуролли кучлар айрим раҳбарларининг масъулиятсизлик билан қилаётган ҳаракатларини» қоралайди.

Буэнос-Айрес университетининг ректори ва шу университетдаги олти факультет деканлари томонидан эълон қилинган баёнотда бундай дейилади: Халқнинг 18 мартдаги сайловларда изҳор қилган «хоҳиш-иродасини ҳурмат қилиш» зарур. Кеча кечқурун Буэнос-Айресда студентларнинг бир неча митинги бўлди. Бу митингларнинг қатнашчилари ҳукуматнинг сиёсатини кескин қораладилар.

«Касаба союз ҳаракати бирлиги ва бу ҳаракатни мувофиқлаштириб олиб бориш учун кураш» ташкилоти баёнот эълон қилди. Ташкилот бу баёнотида сайлов натижаларининг бекор қилинишига қарши 23 мартда 24 соатлик забастовка ўтказиш тўғрисидаги қарорни маъқуллайди. Мамлакатдаги энг йирик касаба союз ташкилотлари забастовка эълон қилдилар.

Бу ташкилотларда ва «Касаба союз ҳаракати бирлиги ва бу ҳаракатни мувофиқлаштириб олиб бориш учун кураш» ташкилотида 2 миллиондан кўпроқ саноат ишчиси аъзодир. Аргентина Коммунистик партияси ва бошқа сиёсий партиялар ҳам забастовка ўтказиш тўғрисидаги қарорни қўллабқувватламоқдалар.

Кейинги хабарларга қараганда, коалицион ҳарбий-граждан кабинети тузиш йўлидаги уринишлар барбод бўлди. Оппозицион буржуа партиялари бу кабинетда қатнашади, деб фараз қилинган эди, аммо бу партиялар ҳукуматда қатнашишдан бош тортмоқдалар.

ПАРИЖ, 23 март. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги қуйидагиларни хабар қилди: Сайлов натижаларини бекор қилишга қарши ва ҳарбий давлат тўнтариши хавфига қарши Аргентина меҳнаткашларининг 24 соатлик забастовкаси бошланди.

«Махфий қуролли ташкилот» аъзолари француз солдатларини ўлдирмоқдалар

ПАРИЖ, 23 март. (ТАСС). Бугун эрталаб «махфий қуролли ташкилот» террорчиларидан бир группаси Жазоир шаҳрида автомашинада шаҳарни айланиб юрган француз қўшинлари патрулига ҳужум қилди.

«Махфий қуролли ташкилот»да аъзо бўлган бандитлар патрулни ўққа тутдилар. Ана шу ҳужум натижасида уч француз солдати ўлдирилди ва саккиз солдат ярадор бўлди.

ГИЗЕНГА ОЗОД ҚИЛИНСИН!

РИМ, 23 март. (ТАСС). Мустамлакачиликка қарши курашувчи итальян комитетининг бош секретари социалист депутат Лючио Луццатто Антуан Гизенганинг ҳаёти хавф остида, деди.

Луццатто Конго раҳбарини ҳимоя қилиш учун тузилган адвокатлар халқаро коллегиясининг аъзосидир. Луццатто ТАССнинг Римдаги мухбири билан қилган суҳбатида бундай деди: Гизенганинг қамоқда ётишини оқлай оладиган ҳеч қандай айб шу вақтгача қўйилгани йўқ. Леопольдвиль маъмурлари Гизенганинг ишини судга топширмаётирлар ва айни вақтда бу ватанпарварни озод ҳам қилмаётирлар.

Луццатто яна бундай деди: Биз, адвокатлар халқаро коллегияси аъзоларининг Конгога бориб, ўз ҳимоямиздаги киши билан алоқа боғлашимизга рухсат бермаётирлар. Биз телефон орқали бош министр Адула билан гаплашмоқчи бўлганимизда, ўз саволларимизга ундан ҳеч қандай жавоб ололмадик. Адвокатлар томонидан Леопольдвиль ҳукуматига юборилган телеграмма ҳам жавобсиз қолди.

Гизенганинг қамоққа олиниши, деди сўзининг охирида Луццатто, ўтакетган ўзбошимчаликдир. Бутун дунёга донги кетган демократ арбоб одамлар яшамайдиган оролнинг тиканли симлар билан ўралган бир жойига қамаб қўйилган. Бу ерда уни аста-секин заҳарламоқдалар. Буларнинг ҳаммаси жаҳон жамоатчилигини ташвишлантирмай қололмайди. Жаҳон жамоатчилиги мустамлакачилар н и н г Конгодаги кирдикорларига қарши норозилик билдирмоқда.

* * *

БЕРЛИН, 23 март. (ТАСС). Германия Демократик Республикасининг Африка халқлари билан бирдамлик комитети Бирлашган Миллатлар Ташкилоти секретариатига юборган мактубида қуйидагиларни хабар қилди: Германия Демократик Республикасида Конго ватанпарвари Антуан Гизенгани дарҳол озод қилиш тўғрисидаги талабномага 200 мингдан кўпроқ имзо тўпланди. Бизнинг халқимиз, деб таъкидлайди комитет, парламент даҳлсизлигига хилоф суратда сиёсий арбоб ва ватанпарвар Антуан Гизенганинг қамоққа олинишига қарши, шунингдек империалистларнинг Конго ички ишларига аралашувига қарши норозилик билдирмоқда.

«Верра» калий комбинатида Патрис Лумумба номидаги бригада аъзолари, шунингдек бу корхонадаги бошқа кўп ишлаб чиқариш коллективлари Гизенганинг озод қилинишини қаттиқ талаб этмоқдалар.

ХАЛҚ СИЁСИЙ МАСЛАҲАТ КЕНГАШИ УМУМХИТОЙ КОМИТЕТИНИНГ СЕССИЯСИ ОЧИЛДИ

ПЕКИН, 23 март. (ТАСС). Бугун Пекинда учинчи чақириқ Халқ сиёсий маслаҳат кенгаши Умумхитой комитетининг учинчи сессияси ўз ишини бошлади. Халқ сиёсий маслаҳат кенгаши Умумхитой комитетининг раиси Чжоу Энь-лай сессияни гулдурос қарсаклар остида очди.

Бугунги мажлисда сессиянинг кун тартиби тасдиқланди. Халқ сиёсий маслаҳат кенгаши Умумхитой комитети раисининг ўринбосари Чэнь Шу-тун Халқ сиёсий маслаҳат кенгаши Умумхитой комитети доимий комитетининг иши тўғрисида доклад қилди.

Сессиянинг ишида халқ сиёсий маслаҳат кенгашининг 888 аъзоси қатнашмоқда.

САВАННАКЕТ ГРУППАСИ САФАРБАРЛИК ЎТКАЗМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 23 март. (ТАСС). Исёнчи генерал Фуми Носаван бугун ўз армиямни мустаҳкамлаш учун резервдагиларнинг бир қисмини армия сафига чақираман, деди.

Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлиги мухбирининг Вьентяндан хабар беришича, Носаван маҳаллий милиция, запасдаги офицерлар ва давлат хизматчиларининг тайёргарлиги ҳам кучайтирилажагини айтган.

Телеграф хабар қилади

◆ Совет Иттифоқининг Ҳиндистондаги элчиси И. А. Бенедиктов Совет ҳукуматининг топшириғига биноан Ҳиндистон бош министри Неруга СССР ҳукуматининг совғасини — Нерунинг 1961 йил куз фаслида Совет Иттифоқига қилган сафари тўғрисидаги рангли кинофильмни топширди.

◆ Гавана университетининг олий кенгаши «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотлари комитети раиси академик Д. В. Скобельцинга Гавана университетининг фахрий фан доктори деган ном берди.

◆ Венгриянинг Чепель металлургия ва машинасозлик комбинатида тайёрланган мотоцикллар уч қитъадаги мамлакатларга чиқарилмоқда. Бу йил завод конвейеридан чиқариладиган «Паннония» номли 30 минг мотоциклдан 17 мингтаси чет эл бозорларида сотиш учун мўлжалланди. Бу мотоциклларнинг аъло сифатли бўлиши уларнинг чет эллардаги энг яхши мотоцикллар билан рақобат қилишига йўл очади ва уларга бўлган талабни тобора оширади.

◆ Қоҳирада Касабланка хартияси мамлакатлари маданияти масалалари билан шуғулланувчи комитет ижроия комитетининг биринчи сессияси ўз ишини тамомлади. Сессияда Бирлашган Араб Республикаси, Марокаш, Гана, Гвинея, Мали ва Жазоир Республикаси Муваққат ҳукуматининг вакиллари қатнашдилар. Хартияда қатнашувчи мамлакатлар ўртасида техника, илмий ва маъмурий ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланди.

◆ Ҳозирги вақтда Буюк Британияда 442 минг ишсиз бор. Шимолий Ирландияда аҳвол жуда оғирлашди. Бу ерда 40 мингдан кўпроқ киши ишсиздир.

◆ Англиянинг Берили яқинидаги (Ланкашир) Хэнтон Вэлли шахтасида ер остида газ портлаб кетди. 16 киши ҳалок бўлди ва 20 га яқин киши ярадор бўлди. (ТАСС).

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

Э. КАРИМОВМИ ЁКИ А. ГРУШЕВСКИЙМИ?

Республика биринчилиги учун ўтаётган мусобақа охирига яқинлашган сари чемпионлик учун кураш тобора кескин тус олмоқда. 13-турда Тошкент область чемпиони Надеждин билан андижонлик А. Каримов ўртасидаги учрашув мураккаб давом этди. Тарафлар турли томонларга рокировка қилганликлари сабабли бутун тахта бўйлаб актив операциялар бошланиб кетди. Бирдан фланглардаги шиддатли ҳужумлар тахта марказига кўчади ва жангда кам талафот кўрган Надеждин ғалаба қилади.

Олмалиқлик ёш шахматчи Аъзамов спорт мастери Грушевскийга қарши ўйинини дуранг қилиши мумкин эди. Бироқ ўйин охирида тактик зарбани кўрмай ачинарли мағлубиятга учради. Тошкентлик ёш шахматчи Николаев Самарқанд вакили Тумановни, М. Ким Токаревни енгди.

14-турда мусобақа пешқадамлари ўз мавқеларини янада мустаҳкамлаб олдилар: Грушевский Перевозниковни, Шахзода Лазаревни, Малиничев Простаковни ютди. Ким Николаев устидан ғалаба қилди. Шомаҳмудов — Надеждин учрашуви дуранг бўлди. Қолган ўйинлар кечиктирилган эди. Улар давом эттирилган куни Хасидовский Шиварев ва Перевозниковни, Э. Каримов Лазарев ва Аъзамовни, Токарев Раньковни ютди. Малиничев — Шахзода ва А. Каримов — Туманов партиялари дуранг бўлди.

14 турдан кейин Грушевский ва Э. Каримов 11,5 тадан очко тўплаб, олдинда бормоқдалар.

М. МАҲМУДОВ.

С. ДАВИДОВ ФИНАЛГА ЧИҚДИ

Юз катакли шашка бўйича Каунас шаҳрида ўтказилган СССР биринчилиги ярим финал мусобақаларида тошкентлик спорт мастери Сергей Давидов катта муваффақиятга эришди. У 2-3 ўринни бўлишиб олиб, СССР биринчилиги финалида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлди. Бу турнирда Давидов 8 спорт мастерини, шу жумладан, СССРнинг собиқ чемпиони Шавель ва Москва чемпиони Пилаевни орқада қолдириб кетди.

И. БИРБРАГЕР.

ЁШ БАСКЕТБОЛЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи Тошкент область совети баскетбол бўйича область мактаб ўқувчиларининг мусобақасини ўтказди. Чирчиқда ўтказилган қизлар мусобақасида чирчиқлик мактаб ўқувчилари биринчи ўринни олдилар. Олмалиқ баскетболчилари иккинчи, Орджоникидзе район командаси учинчи ўринни эгалладилар.

Янгийўл шаҳрида эрлар баскетбол командалари куч синашди. Бунда ҳам майдон эгалари биринчиликни олдилар. Олмалиқ вакиллари иккинчи, Орджоникидзе район боскетболчилари учинчи ўринни эгаллади.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

Антонина Тимофеевна Захарова ва Мукамбар Қорнева республикамиз пойтахтидаги Ташсовет номли шифохонада узоқ вақтдан буён ишлаб, кўпчиликнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлган физиотерапевт-врачлардандир. Суратда: А. Т. Захарова ва М. Қорнева ўртоқлар иш устида.

А. Тўраев фотоси.

Пенсионерлар ташаббуси

— Акбарнинг диққи нафас бўлиб кетмаганига ҳайронман, — деди секретардан справка олиб чиқар экан Рихсибой ота. — Бу — маҳалла комитетининг идорасими ёки тақур-туқур сақлайдиган ҳужрами?

Ота бу сўзларни ўзўзича гапириб кетаётганда йўлда Турсунбой акага йўлиқди. У ҳам маҳалла идорасидан феъли айниб турганлигини айтди.

Улар маҳалла комитетининг мажлисини чақириб, магазин, клуб бинолари қуриш масаласини ҳал қилиб олиш лозимлигини айтишди. Йиғилиш ўтказилганда, бу таклиф ҳаммага маъқул тушди.

Шундан сўнг иш бошлаб юборилди. Рихсибой Ҳикматуллаев, Неъматилла Аҳмедов ва бошқа пенсионерларнинг астойдил бел боғлаб қилган меҳнатлари туфайли клуб, янги идора ва озиқ-овқат магазини бинолари бунёдга келди.

Октябрь районидаги Ҳасанбой маҳалла комитети энди яхши бинога эга бўлди. Меҳнаткашлар ишдан сўнгги бўш вақтларини ўзлари қуриб олган клубда маданий дам олиш билан ўтказадилар.

З. ОРИПОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РАССОМЛАРИ СЪЕЗДИГА

ХАЛҚИМИЗГА МАНЗУР АСАРЛАР ЯРАТАЙЛИК

Совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялашда тасвирий санъатнинг роли каттадир. Совет кишисининг маънавий жиҳатдан ўсишига ёрдам бериш, унда умумхалқ ишига нисбатан масъулият ҳиссини уйғотиш ва ривожлантириш йўлида тасвирий санъат ходимлари зиммасига, шу жумладан, Ўзбекистон совет рассомлари зиммасига шарафли вазифалар юкланган.

Эртага очиладиган республика рассомларининг VII съезди ана шу масалаларни кенг муҳокама қилади.

Кейинги вақтларда бир қанча ёрқин бадиий полотнолар яратилди. Лекин бу тасвирий санъат асарлари ичида ишчилар синфи тўғрисида, замонамиз қаҳрамони — ижодкор совет кишиси, шунингдек халқлар дўстлиги ва тинчлик тўғрисида юксак маҳорат билан ишланган йирик тематик полотнолар кам учрайди.

Республика тасвирий санъат ходимларининг катта камчиликларидан бири улар ижодидаги бадиий маҳоратнинг паст савияда бўлишидир. Бадиий маҳоратни ошириш — рассом ижодий фаолиятининг ҳамма даврида такомиллаштириб боришни, қунт билан ишлашни талаб этадиган процессдир. Бироқ шунга қарамай, баъзи рассомлар бунга жиддий аҳамият бермай келаётирлар. Улар кўпинча катта, актуал тема асарнинг барча камчиликларини ювиб кетади деб бадиий маҳоратнинг аҳамиятини камситмоқдалар. Бунинг натижасида улар виставкаларга бадиий маҳоратлари даражасидан паст бўлган ёки ҳали тўла ишлаб тамомланмаган полотноларни топширмоқдалар.

Биз меҳнаткашларни тасвирий санъатга имконияти борича кўп жалб қилишимиз лозим. Бу ҳолат биздан ҳарқандай халтурага, сийқаликка ва дидсизликка қарши курашни бениҳоя кучайтиришни талаб қилади.

Республика тасвирий санъати усталари партиямиз XXII съезди олдидан Москвада очилган Бутуниттифоқ бадиий виставкада актив қатнашдилар. Бу виставкада бадиий санъатнинг ҳамма жанрларида яратилган хилма-хил бадиий асарлар қўйилди. Виставкадан жой олган асарлар ичида картиналар, ҳайкаллар, графика ишлари ва амалий-санъат буюмлари бор эди.

Виставкада Ўзбекистон халқ рассомлари Ў. Тансиқбоев, Р. Аҳмедов, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби А. Абдуллаев ва рассомлардан Ю. Елизаров, Т. Оганесов, З. Иноғамов, В. Жмакин, В. Фадеев, Ф. Гришенко, М. Саидов ва бошқалар томонидан яратилган бадиий асарлар намойиш қилинди.

Республикамиз рассомлари ижодида юз бераётган камчиликларнинг сабаби Рассомлар союзининг фаолияти етарли даражада эмаслигидандир. Бироқ, бу масаланинг фақат бир томонидир. Рассомларнинг ижодий фаолиятидаги камчилик аввало уларнинг ҳаёт воқеаларини чуқур билмаслик, ўз бадиий маҳоратларини ошириб бориш устида қунт билан ишламасликлари ҳам катта сабаб бўлмоқда. Ана шунинг натижасида ёш рассомларнинг ижодидагина эмас, балки кўзга кўринган рассомлар ижодида ҳам жиддий камчиликлар юз бериб келаётир. Бу камчилик даставвал асар композициясининг бўшлигида, тарқоқлигида кўзга ташланади. Маълумки, асар композицияси тема мазмунидан, ҳаётий ситуациянинг ички тараққиётидан келиб чиқади. Шунинг учун рассом мураккаб композиция топиши, ўз фикри ва образлари, уларнинг ўзаро муносабатларининг моҳиятини чуқур англаши керак.

Халқимиз биз рассомлардан мукаммал, мазмунан чуқур картина, скульптуралар яратишни истайди.

Лутфулла АБДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон халқ рассоми.

Мароқли учрашув

Яқинда шаҳар ишчи мухбирлар университети тингловчилари Тошкент ҳужжатли ва хроникал фильмлар киностудияси ижодий коллективи билан учрашдилар. Киностудия директори ўртоқ М. Қаюмов коллективнинг бу йилги ижодий режалари тўғрисида гапириб берди. Студияда «Баҳор ансамбли», «Зокировлар оиласи» ва Мирзачўлга бағишланган кинофильмлар устида иш олиб борилмоқда.

Студия йил охиригача ҳаммаси бўлиб 36 та қисқа метражли илмий-оммабоп фильмлар чиқаради.

Учрашувда «Зангори олов кишилари», «Вьетнам менинг Ватаним!» фильмлари кўрсатилди. Учрашув йиғилганларда катта таассурот қолдирди.

И. РУСТАМОВ,
Ш. АБДУЛЛАЕВ.

Тошкент янгиликлари

КУБАДАН САЛОМ

Тошкент қишлоқ хўжалик техникумини муваффақиятли битириб чиққан йигит-қизлардан тез-тез хат келиб туради. Бу хатларда улар пухта билим берган устоз ўқитувчиларига миннатдорчилик билдириб ўзларининг ишдаги муваффақиятлари ҳақида хабар қилиб турадилар.

Яқинда техникумда қувончли воқеа бўлди. Бу ерга революция қаҳрамонлари ороли бўлган Кубанинг пойтахти— Гаванадан хат келди. Мактубни 1959 йилда техникумнинг зоотехниклар тайёрлаш бўлимини муваффақиятли тамомлаб чиққан Ноиль Мурзин ёзган эди. Собиқ студент ҳозирги вақтда янги ҳаёт яратаётган Кубада ишлаётган экан. Еш мутахассис у ерда бир группа совет гражданлари билан бирга кубаликларга пахта ва маккажўхорини экиб ўстириш агротехникасини ўргатмоқда.

Ўртоқ Мурзин ўз хатида Куба халқининг озод, тинч ҳаёти ҳақида, яратувчилик меҳнати ва совет кишиларига бўлган самимий муҳаббати тўғрисида ҳаяжон билан ёзган.

Б. САФАРОВ,
ишчи мухбирлар шаҳар университетининг тингловчиси.

ШОНЛИ 40 ЙИЛЛИК

Бугун Бразилия меҳнаткашлари ўзларининг авангарди — Бразилия коммунистик партиясининг 40 йиллигини нишонламоқдалар.

Бразилия коммунистлари мамлакатдаги демократик кучларнинг ўсишига тўсқинлик қилаётган америка империалистлари ва маҳаллий помешчикларга қарши қирқ йилдан бери курашиб келмоқдалар.

1947 йилда генерал Дутра бошлиқ реакцион ҳукумат компартияни қонундан ташқари деб эълон қилди, ёшларнинг коммунистик союзини манъ қилиб қўйди. Парламент аъзолари бўлган коммунистларнинг мандатлари тугатилди, мамлакатдаги жуда кўп демократик ҳамда ватанпарварлик ташкилотлари ёпиб қўйилди. Кейинчалик эса америка монополистлари ва уларнинг Бразилиядаги агентлари мамлакатда фашистик диктатура ўрнатишга бир неча марта уриниб кўрдилар.

Бразилия компартиясига қарши реакция амалга оширган ишлар нима билан якунланди?

Турмуш компартияни мамлакатнинг сиёсий ҳаётидан четлаштиришга қаратилган ҳамма уринишларнинг барбод бўлганлигини кўрсатди. Эндиликда ҳатто коммунизм душманлари ҳам коммунистлар партиясининг Бразилия халқи билан мустаҳкам боғланганлигини эътироф этишга мажбур бўлмоқдалар.

Реакциянинг партияни ичдан бузишга қаратилган уринишлари ҳам чиппакка чиқди. Ҳукумат бошлиқлари кенг жамоатчилик таъсири остида Бразилия коммунистик партиясининг бош секретари Луис Карлос Престесни қамоққа олиш тўғрисидаги фикрдан воз кечишга, шунингдек конгрессга ва қонун чиқарувчи органларга ўтказилган сайловлар муносабати билан митингларда нутқ сўзлаш учун унга рухсат беришга мажбур бўлдилар.

«Воз оперария» газетаси сайлов натижаларини анализ қилиб, қуйидагиларни ёзади: олтита штатда губернаторлар, ўн икки штатда сенаторлар компартиянинг қўллаб-қувватлаши орқасида ҳукумат органларига сайланди. Компартиянинг қўллаб-қувватлаши кўп ҳолларда сайлов якунларига ҳал қилувчи таъсир ўтказди.

Бразилия коммунистик партияси халқ миллий ҳаракатининг тарафдоридир. Бу ҳаракат Бразилия халқининг асосий душмани — Америка империализмига қарши қаратилгандир.

Бразилия Қўшма Штатлари — Латин Америкасидаги энг йирик мамлакат бўлиб, у Жанубий Америка қитъасининг қарийб ярмини ташкил этади. Бразилия ўз территорияси жиҳатидан фақат СССР, Хитой Халқ Республикаси ва Канададан кейинги ўринда туради. 73 миллион кишидан иборат аҳолиси бор. Бошқача қилиб айтганда, Латин Америкасидаги ҳар уч кишидан бири Бразилияда яшайди. Мамлакатда турли хил қазилма бойликлар мавжуддир. Темир рудаси, нефть, рангли металлар, олмос ва бошқалар олинади. Иқлим шароити яхши, ерлари серунум. Бу ерда ҳамма турдаги экинларни ўстириш ва улардан мўл ҳосил олиш мумкин.

Ўтган йил сентябрь ойида Ж. Гуларт Бразилиянинг янги президенти қилиб сайланди. У собиқ президент Ж. Куадроснинг ички ва ташқи сиёсатини давом эттирмоқда. Совет Иттифоқи билан Бразилия ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилган. Шунингдек, ҳар иккала мамлакат ўртасида савдо муносабатлари ҳам йўлга қўйилгандир.

Бразилия коммунистик партияси мамлакатда янги ҳаёт қуриш учун актив курашмоқда.

Ан. БЛОК.

ФЕЛЬЕТОН

ЮЛҒИЧ

Фоксчи билан фрибгарнинг фарқи борми-йўқми, бунисини аниқ билмаймиз, лекин шуниси равшанки, Тошкент область матлубот жамиятлари союзининг инженер-механиги Леонид Яковлевич Савранский пих ёрган фрибгардир. Бу одам, мен фрибгарларнинг устози бўламан деб мақтаниб юрмайди, аксинча ўз «малакаси»ни ошириш устида тинмай хуфякн иш олиб боради, «машғулотлар» ўтказади. Навбатдаги «машғулот»ини Келес сельпосида ўтказди. Нима бўлди-ю, сельпода нонвойхона қуриладиган бўлиб қолди. Савранский, мен бошчилик қиламан, деб ҳеч кимни кўз очиртиргани қўймади. Ниҳоят мақсадига эришгач, бирин-кетин қилиқ чиқара бошлади. Кўпчиликнинг кўзини шамғалат қилиб, униси учун 3710 сўм, буниси учун 2936 сўм ва яна алланарсаларга деб 14867 сўмни секингина чўнтакка урди.

— Товба, — дейишди келеслик лар ёқа ушлаб, — одам деган ҳам шунақа бўладими?!

Инженер аллақандай бир ҳийлани ишлатди-ю, ҳамманинг оғзини бойлади, қўйди. Ҳатто қурилиш тепасида турган бошлиқлар ҳам оғизларига талқон солгандек жимжим бўлиб кетдилар. Ана шу воқеадан сал ўтгач, Собир Раҳимов номли сельпода ҳам битта нонвойхона қурилармиш, деган гаплар тарқалиб қолди. Ўроқда йўқ, машоқда йўқ — хирмонда ҳозир деганларидек, Савранский яна иш бошида пайдо бўлди. План олаётган кишидек кўзини қисиб, гоҳ уёққа, гоҳ буёққа ўтиб, смета тузган бўлди. Аслида эса қаердан қанча юлишнинг планини тузган эди.

Область матлубот жамиятлари союзининг капитал қурилиш бўлими бошлиғи В. Черняк бу «смета»ни кўздан кечираркан қувонганидан (нима учун қувонгани маълум эмас):

— Офарин! — деб дўстининг елкасига қоқиб қўйди. Правление раисининг ўринбосари ўртоқ А. Пўлатов бўлсалар «тасдиқлайман» дея муборак имзоларини чекиб юбордилар. Савранский ҳатто сельпо раиси З. Охунжоновани ҳам алдаб, бошини айлантирди. «Ҳотиржам бўлинг, ишни дўндириб сизни хурсанд қиламиз, асло ранжитмаймиз» дея ўзаро шартнома тузишга кўндирди. Охунжонованинг ҳам саҳийлиги тутиб кетди шекилли, шартномага нари-бери қилиб ўтирмасдан шартта печатини босиб қўяқолди. Шундай қилиб, нонвойхонада ҳали иш бошланмасданоқ фрибгар сельподан 2300 сўмни ўмариб кетди. Сўнг бригадир Рохлинга ёпишиб олди.

— Манаву актга қўл қўясиз,— деди у.— хўжайин айтдилар.

— Аввал ўқиб кўрайинчи.

— Йўқ, қўл қўяберинг, кейин ўқийсиз, — деди у, — хўжайин шошиб турибдилар.

— Барибир, ўқимасам бўлмайди.

Савранский актни шошиб-пишиб ўзи ўқиб берди ва «кўнглинг жойига тушдими» дея дўқ ҳам қилиб қўйди.

— Актга ёзганларингиздан биронтаси ҳам бажарилгани йўқку? — сўради бригадир, — чуқур ҳажмини 102 кубометр деб ёзибсиз. Аслида 20 кубометрга ҳам етмаган. ФТЛ-20 печкасига ҳали қўл урганимиз йўғу, сиз ундай қилинди, бундай қилинди деб 587 сўм ёзиб қўйибсиз. Йўқ, буларнинг ҳаммаси қалбаки, қўл қўймайман.

Нонвойхонанинг атрофига девор урилмаган, печи ёқилмаган, ариқ ҳам қазилмаган. Лекин фрибгар ана шулар учун деб 2133 сўмни яна ўмариб кетган.

Олтмишинчи йилда Келес сельпосида иккита нонвойхонани эски пул билан 58 мингта қурган эдилар. Савранский бўлса сельпо савдо мудири С. Сайидаминов билан тил бириктириб олди шекилли, нонвойхона учун янги пул билан 10 минг сўмга яқин сарфланди деб акт устига акт туздилар. Айтишларига қараганда, Сайидаминов пулни жуда яхши кўрармиш. Шунинг учун ҳам дуч келган кишига қўл чўзаберар экан. Ҳатто у 14-магазин мудири Илёс Соатов давлатнинг 9300 сўмини сув қилаётганида, ўшанга ҳам қўл чўзиб:

— Бермасанг, ошкор қиламан! — деб дўқ урибди.

Хуллас, Сайидаминов ҳам олғирликда Савранскийдан қолишмайдиганга ўхшаб қолди. Қайси бири олғирликда биринчи эканлиги ҳозирча маълум эмас. Буни Калинин район прокуратураси очиқ-ойдин қилиб берса керак.

Ш. КУЗАНБОЕВ.

ЯНГИ ВИСТАВКА

Ўзбекистон ССР давлат санъат музейида 1961 йили тўпланган экспонатлар виставкаси очилди. Виставка икки бўлимдан иборат.

Тасвирий санъат бўлимида улуғ рус рассоми И. Е. Репиннинг «Уйқудаги аёл», С. П. Юдиннинг «Ёпиқ бозор», «Чимён», «Бурчмулла» каби асарлари қўйилган. Уларда республикамизнинг табиат манзаралари чизилган. Виставкада совет рассомларининг асарлари билан бир қаторда Германия Демократик Республикасининг рассоми Вероника Тюркнинг бир неча линогравюра асарлари, эрон миллий ўймакорлик буюмлари ҳам қўйилган.

Виставканинг амалий халқ санъати бўлимида эса кўркам сўзаналар, ўймакорлик санъати намуналарини кўриш мумкин.

Т. АБДУЛЛАЕВ.

ҲОДИСА

Тартиббузарлар

«Узкинопрокат» ишчиси Шокир Мусаев ва «Узгоспроект» ходими Хайрулла Неъматов маст ҳолда оператив пунктга олиб келинди. Улар кечга яқин Тошкент Давлат цирки атрофида йўловчиларнинг йўлини тўсиб, ҳақоратлаб безорчилик қилишган. Худди шунингдек, «Узрембес» заводининг лаборанти М. Петросов, «Ташхозкультторг» радиотехниги В. Матвеевлар ҳам биргалашиб ичкилик ичишади. Ичкилик яна безориликка олиб келади. Улар уруш-жанжал бошлашгани устига милиция ходимлари келиб қолдилар. Мазкур тартиббузарларнинг жиноий ишини кўриб чиқиш тегишли халқ судларига топширилди.

Хўш, бунга юқоридаги шахслар ишлаб турган ташкилот раҳбарлари нима деркинлар?

Улар ичкиликбозлар, безориларнинг ҳатти-ҳаракатларига қарши ўз вақтида қаттиқ курашганларида эди, бундай кўнгилсиз ҳодиса юз бермаган бўларди.

Т. ОРТИҚОВ,
Тошкент шаҳар милиция бошқармасининг ходими.

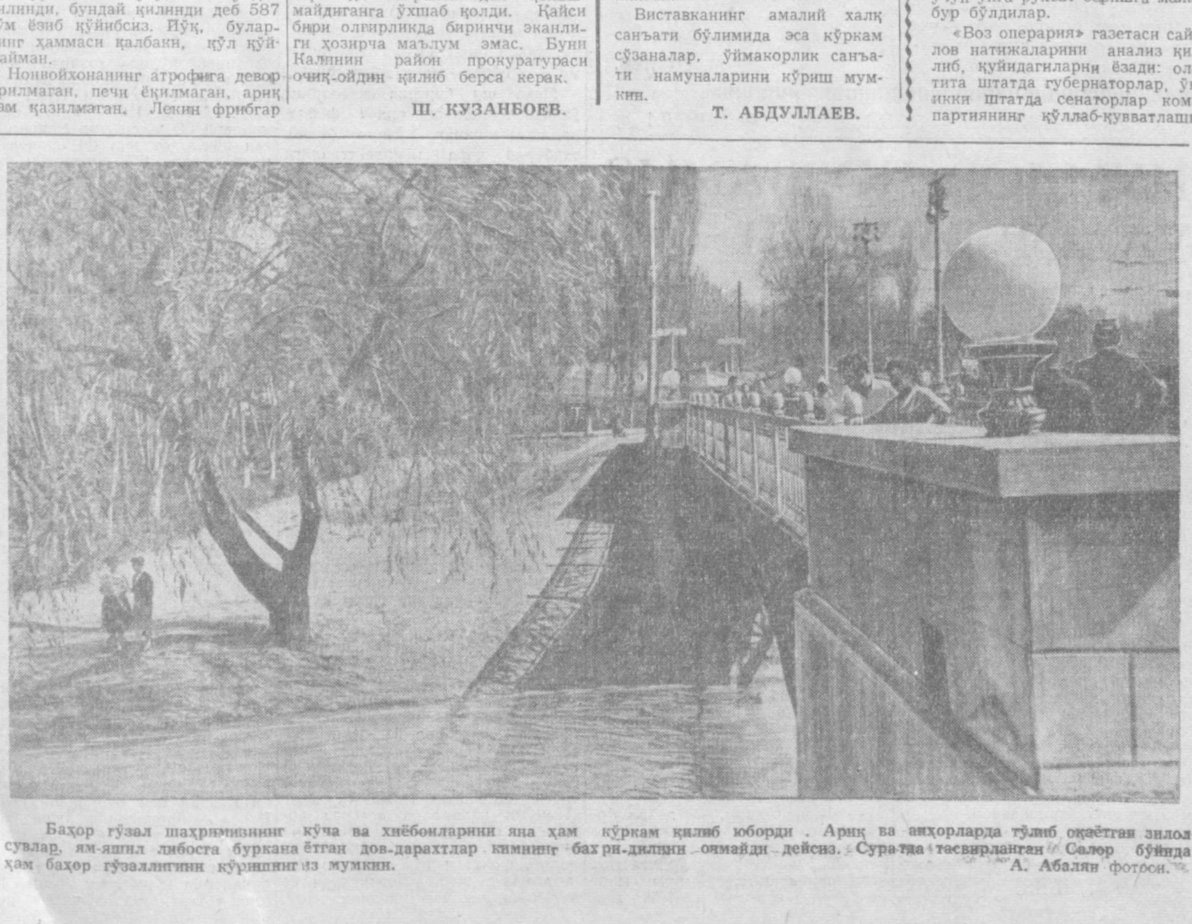

Баҳор гўзал шаҳримизнинг кўча ва хиёбонларини яна ҳам кўркам қилиб юборди. Ариқ ва анҳорларда тўлиб оқаётган зилол сувлар, ям-яшил либосга бурканаётган дов-дарахтлар кимнинг бахри-дилини очмайди дейсиз. Суратда тасвирланган Салор бўйида ҳам баҳор гўзаллигини кўришингиз мумкин.

А. Абалян фотоси.

Телевизор

25 МАРТДА

Ўзбек тилида: 11.00 — **Физкультура билан шуғулланинг**, 11.20 — **Инглиз тили дарси.**

Рус тилида: 12.00 — **Қизил шайтончалар** спектакли олиб кўрсатилади (М. Горький номли драма театридан). Танаффус вақтларида **киножурналлар**, 18.00 — **Тинчлик сафари** (болалар учун янги мультипликацион фильм), 18.15 — **Мовий йўллар чорлайди** (илмий-оммабоп фильм), 18.35— **Телевизион янгиликлар**, 18.50 — **Чарли Чаплин ижодига бағишланган биринчи эшиттириш** (Кино санъати усталари циклидан), 20.30 — **Қалбим қирғоқда қолди** (Дўстларимиз юборган совғалар циклидан кинофильм).

Ўзбек тилида: 20.50 — **Телевизион янгиликлар**, 21.05 — **Ҳаёт чақиради** (Ўзбекистон рассомларининг янги асарлари), 21.25— **Далада ишлаётганлар, сизлар учун!** деган концерт.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/III да эрталаб **Арсенал**, кечқурун **Риголетто**, 26/III да эрталаб **Доктор Айболит**, кечқурун **Травиата.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/III да **Хўжайин**, 26/III да **Юбилей кечаси.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/III да **Тошболта ошиқ**, 26/III да **Равшан ва Зулхумор.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Йўлбарслар» аттракциони. Ўргатувчи — РСФСР да хизмат кўрсатган артист **Маргарита Назарова.** Бугун уч марта томоша кўрсатилади: кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда.

Кино

Амфибия-одам — «ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Энг кичик дайди — «МИР» (кундуз соат 12, 4, кеч 8 ва 10 да), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-40 минут, кундуз 1 ярим ва кеч 10-20 минутда).

Инсон тақдири — «МИР» (кундуз соат 2 ва кеч 6 да).

Т-9 сувости кемаси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 10-50 минутда).

Кабиса йили — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6-10 минутда), «СПУТНИК» (1-залда, кеч 9 да, 2-залда, кеч 10 да).

Ўн минг бола — НАВОИЙ номли, «МИР» (эрталаб соат 10 да), «СПУТНИК» (1-залда эрталаб 10 да, 2-залда эрталаб 11 да).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

Тошкентда биринчи марта

ЭНГ ЙИРИК СОВЕТ АТТРАКЦИОНИ

ЙЎЛБАРСЛАР

Йўлбарсларни ўргатувчи — «Хавфли рейс» кинофильмининг қаҳрамони, РСФСРда хизмат кўрсатган артист

Маргарита НАЗАРОВА

ЎҚУВЧИЛАРНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИ

26/III дан 31/III гача **уч мартадан** томоша кўрсатилади: кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда.

КВАРТАЛ КОМИТЕТЛАРИ, МАҲАЛЛА КОМИССИЯЛАРИ ВА УЙ ЭГАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«САНОЧИСТКА» БОШҚАРМАСИНИНГ РАЙОН КОНТОРАЛАРИ ҲОВЛИЛАРДАН АХЛАТ

ОЛИБ ЧИҚИШ УЧУН

квартал комитетлари ва маҳалла комиссияларидан

ЗАЯВКА

қабул қилади

Хизмат ҳақи Тошкент шаҳар ижроия комитети тасдиқлаган тариф юзасидан олинади.

Мурожаат учун адрес:

Ленин районида — Болгарские огороди кўча, 4-уй, телефон 30-508.

Октябрь районида — Ҳамза кўчаси, Янгиш проезд, 63-уй, телефон 41-590.

Киров районида — Ертешган кўча, 121-а уй, телефон 25-762.

Фрунзе районида — Ш. Руставели кўчаси, 1-проезд, 4-уй, телефон 50-229.

Куйбишев районида — генерал Петров кўчаси, 88 уй.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг «Саночистка» бошқармаси.

24-мактабда (Сағбон кўча, 109-уй) 30 март, кундуз соат 4 да мактабни битириб кетган ўқувчилар билан

ТРАДИЦИОН УЧРАШУВ УТКАЗИЛАДИ

Редактор М. ҚОРИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими —34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими —25888. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 00873. Нашр. Г. — 1557.